

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Telegraful”, sau pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Foplicii nr. 15).
 Un șir garson primă dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Invitare la abonament.

Cu numărul de față se împlinesc 10 ani de muncă, sâvârșită de „Foaița Poporului” pentru luminarea poporului românesc. Credincioși programului de-a lumina, știut și îmbărbăta poporul în lupta lui pentru propășirea economică, morală și spirituală, Foaița a stăruit, ca din an în an să satisfacă mai mult îndatoririle, ce și a impus, prefăcându-se într-o adevărată filială a bisericii și școlii române. Cuprinsul ei variat a făcut, ca ea să fie considerată ca o mică sală de lectură, la care, după însuși mărturisirea cititorilor, toți cu drag alegă.

Și pe viitor „Foaița Poporului”, va luera tot în direcția veche, silindu-se a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru ca să fie vrednică de numele ce și-a ales. Sântem convinși deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturor la inimă, când rugăm pe abonații de până acum să o aboneze și mai departe și, mânași de dragoste față de deapropapele, să îndemne și pe alții, ca să o aboneze.

Abonamentele rămân aceleași, și anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg . . . . . 10 franci (lei).
 Pe o jumătate de an . . . . . 5 franci.

FOIȚA.

Coroană eternă pe mormântul D-rului Rațiu.

Turda, 12 Dec. 1902.

(Urmare și fine).

Aceste atingeri neîntrerupte cu talpa țării și cu frunțașii i-au dat rostul caracterului său firm de a ști întotdeauna, că pentru cine și cum trebuie a lupta.

Precum se recere dela oamenii mari, a fost totdeauna conștii de ceea-ce făcea și de urmările lucrărilor sale, — și lucrările lui, după împrejurările noastre, sânt din cele mai mari, cari s'au produs.

A pus baza școlii gr. cat. din Turda, formând din inteligența de aici eforia, cu scopul ca elementele cele mai capabile, ca membrii eforiei să fie angajați a servi interesele școlii.

Pentru a pute ține bună rinduală, onorații abonați, vechi și noi, sânt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonațiilor de până acum li-s'au trimis deodată cu foaița și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu fășia, sub care primesc foaița, lipită pe dos, așa că trimitătorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la postă.

Abonații noi sânt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însenmând posta din urmă.

Administrațiunea
 „Foaița Poporului”.

Nasterea lui Christos.

Pe pământ pace și între oameni bunăvoință. Sânt 1902 de ani, de când au răsunit aceste vorbe mângâitoare de pe buzele îngerilor, cari vestiau Nașterea Mântuitorului. Aceasta, în bunătațea Lui nemărginită pentru neamul omenesc, a suferit și moartea pe cruce, numai să vadă întinzându-se pacea pe pământ și buna'nvoire între oameni. Dar' pacea și buna'invoire nu s'au realizat încă. Și acum mai vedem neînvoiri între oameni, de multe-ori nu din pricina răutății lor, ci din a necazurilor vieții. Oăci e grea viața, ce o duce poporul român. A rare-ori ni-se întâmplă, ca sărbătoarea să

ne fie sărbătoare. Lupta pentru pâinea de toate zilele ne stoarcă o bună parte din puterile noastre, o altă parte ne o consumă munca pentru de-a pute face față datelor celor multe, din cari poporul nostru de multe-ori nu are folos. Unde mai pui lupta pentru bunurile mai înalte ale omului, pe cari oarecând să ne le strice cei neînțelegători de cuvântul îngeresc?

Și cu toate acestea, apropierea sărbătorii Nașterii Domnului ne face să uităm pe câteva momente toate necazurile. Simțim chiar în sufletul nostru, că nu e numai un vis, oăci un duh de învoire ne cuprinde pe fiecare dintre noi, pătrunde în casele noastre și în sufletul întregului popor. Simțim, cum greutățile ne cad de pe umerii împovărați, oăci dragostea at'puternică îi mișcă pe toți. Și când aceasta ne stăpânește, sufletul omenesc nu poate să nu se umple de credința în împlinirea celor vestite de îngerii Celui de Sus. Și din credința aceasta puteri nouă vor isvoră ca să se îndeplinească pe pământ pacea. În fața iesiei cu pruncul dumnezeesc hotărâre vom lua, ca oarta între noi să înceteze și pacea să se sălășluiească. La pacea aceasta însă nu vom ajunge, fără întărindu-ne și mai departe în credința în Dumnezeu, luptând și cu mai multă putere pentru câștigarea și păstrarea bunurilor materiale și sufletești. Și când fiecarea, după ale lui puteri, luptă dreaptă va lupta, ne vom apropia tot mai mult de ținta cuprinsă în cuvintele îngerescii: *Pe pământ pace și între oameni bună'nvoire.*

Pentru asigurarea subsistenței acestei școli prepositul Basiliu Rațiu cumpărase un loc intern, în Turda, pe care la inițiativa și sub conducerea D-rului Rațiu s'a ridicat în piață, o casă frumoasă, din care jumătate e hotel, celelalte sânt locuințe private și prăvălii; venitul lor e destinat tot în favorul școlii.

A pus baza institutului de credit „Arieșana” din Turda, căreia președinte i-a fost până când a părăsit Turda.

Stabilindu-se în Sibiu, urmărea cu atențiune mersul acestor instituțiuni, în soarta cărora avea cuvânt determinant.

Între operele dînsului se poate număra și „Reuniunea femeilor din Turda” și biblioteca acesteia, care, după cea din Brașov, e cea mai veche la Români din Transilvania.

Spiritul lui organizator însă nu s'a mărginit la o activitate locală, ci a luat parte la toate mișcările mari naționale, precum la „Asociațiunea Transilvană”,

la organizarea partidului național, luând parte la toate conferențele naționale, ca membru în comitetul partidului, până ce a fost ales președinte cu însărcinarea de a prezenta Majestății Sale Memorandul.

O dovadă mai eclatantă despre tăria lui de caracter servească împrejurarea, că după ducerea Memorandului, toată urgia ce s'a descărcat asupra comitetului și în specie asupra sa, precum și întemnițarea o privea de urmare firească a pasului întreprins și tot ce a suferit a îndurat cu rezignație, mângâindu-i pe ai sei cu aceea, că cine a zis A, trebuie să zică și B.

În 1894, înainte de a intra în temnița dela Seghedin, era chemat și implorat să meargă în România, el răspunse: „Gândiți-vă, gândiți-vă bine, ce va zice țărâtimea neștiutoare de combinațiunile diplomației, când conducătorii vor doși și se vor răsfăța în onoruri în România, ear' cei mici, sârmanii, vor intra în

Procesele de presă ale lui »Kronstädter Zeitung« vor fi reluate. După-cum comunică »Magyar Polgár« procurorul a apelat respingerea tribunalului la tablă, care a dispus urmărirea lui Korodi, Dr. Orendi și Dr. Liess. Respingeră procurorului urmasă din cauza prescripției.

Dietele Austriei. Cele mai multe din dietele provinciale ale Austriei au fost deschise alaltăieri. In provinciile cu populațiune mixtă minoritățile naționale au cerut respectarea limbii lor în administrație și școale.

Despre regularea dărilor bisericesti aduce organul juridic »Jogállam« un studiu datorit penii lui Alexandru Wekerle. Studiul acesta merită interes, fiind Wekerle presidentul judecătorei administrative. După espuneri mai lungi ajunge autorul la următoarea concluziune: Chestiunea s'ar pute reguła după principii, cari să fie în general valabile pe calea ordinațiunilor, până când va veni legislațiunea să stabilească maximul dărilor bisericesti și să îndrepte chestiunile de controversă în ceroul de competență al judecătorei administrative.

Episcopia rom.-cat. din Oradea-mare. După-cum se comunică din izvor autorizat, chestiunea ocupării scaunului episcopesc din Oradea-mare e hotărâtă. In locul răposatului Schlauch va fi numit episcopul din Zips, Paul Szmracsányi, care a și fost primit de ministrul Wlassics.

Polonii și Rutenii. Rutenii din Galizia au ținut un congres, în care au hotărât cea mai aprigă luptă contra Polonilor. Pentru organizarea acestei lupte s'a ales un comitet, care va ave să vină cu propuneri pozitive în proximal congres, ce se va ține la primăvară. In perspectivă e pusă și o nouă grevă a muncitorilor ruteni.

temniță? Țeara ar fi cuprinsă de o amorfire, din care mai multe generațiuni n'ar pute să o trezească.

După liberarea din temniță și după dizolvarea partidului național, pe când ori-ce viață mai intensivă se vedea stigmatizată, ear' membrii comitetului național în cea mai mare parte deveniți imposibili pentru activitate eficace, Dr. I. Rațiu, luând conducerea »Tribunei«, rămâne în mîntea și inima fiecărui Român și pe mai departe de președinte al Românilor și strălucește ca luceafăr până la pragul mormântului...

Intristarea, deserațiunea și în genere pesimismul sînt concepte străine de spiritul drului Rațiu. In situațiunile cele mai critice apărea împăcat cu soarta și cu o prevedere profetică știa pune la cale lucrurile pentru dezvoltarea normală a împrejurărilor.

Cunoscînd dezvoltarea și natura cea tare a poporul român, loviturile ce 'i-se măsurau acestuia le primea cu

Statificarea poliției. Ministrul-president făcuse de mai de mult declarația, că vrea să statifice poliția din orașele din provincie. După-cum comunică »Kel. Ért.« în ministerul de interne decurg lucrările pregătitoare și ministrul a provocat acum de curînd singuraticile primării orășenești să 'i prezente un conspect amănunțit despre chestiunile reclamate din an în an de cercetările făcute în chestii penale.

Nou proces de presă? Pe valorosul organ național »Grosskikindaer Zeitung« pare a-'l amenința un nou proces de presă. Procuratura din Seghedin a recerșat pe căpitanul de poliție din Chichinda-mare, să conștie manuscriptul articolului, apărut în nrul 50 cu titlul »Der alldeutsche Gedanke«.

Să vină împărăția lui Kaffka. In comitatul Torontal, măsurat deja odată de Kaffka, s'au descoperit o nouă defraudare. In cartea pentru darea suplimentară s'au descoperit defraudări, cari durează de ani de zile.

Călătoria lui Lambsdorff.

Ministrul de esterne ruseșc, contele Lambsdorff a făcut o călătorie prin Sêrbia, Bulgaria și Austria. Călătoria aceasta preocupă întreaga opinie publică europeană. E fără indoială, că aceasta călătorie stă în legătură cu turburările din Macedonia, dar' până acum nu se știe de ce mijloace vrea să se folosească Lambsdorff pentru sistarea lor.

In Sêrbia.

In Niș, a doua capitală a Sêrbiei, contele Lambsdorff a fost primit în audiență solemnă de cătră rege.

La prânzul de gală, dat în onoarea lui, regele a toastat în sănătatea Țarului și Țarinei. Contele Lambsdorff a toastat pentru Suveranii Sêrbiei.

La plecarea în Bulgaria la gară 'i-s'au dat onoruri militare, ear' musica a intonat imnul ruseșc.

convingerea, că vor fi restrânse de energia și vitalitatea acestui popor. Pe recunoșterea trăiniciei poporul își basa idealismul, convins fiind de triumful cauzei, care durere, nu 'l-a putut șerba.

Inima lui nobilă și blîndă se însufleșea pentru activitate pe toate terețele. Avea simpatie față de șerani, era încântat de progresul meseriașilor și de dezvoltarea și progresul tuturor factorilor sociali.

In viața politică era aderent al manifestațiunilor șerbătorești ale poporul. De cea mai bună școală politică pentru popor ținea manifestațiile din comitate și conferențele naționale; și a desavuat totdeauna mișcările șomotoase cu caracter revoluționar, de aceea pe timpul conducerii sale astfel de propagandă nu s'a înrădăcinat.

Aceste trăsuri au caracterizat pe octogenarul răposat Dr. Ioan Rațiu. Aceste formează razele, ce pun în lumină vie înaintea lumii individualitatea

La Sofia.
In Bulgaria contele Lambsdorff a fost primit foarte călduros.

La gara din Sofia a fost întimpinat de o mulțime enormă de cetățeni și de o reprezentațiune oficială. Anume a fost primit de trimisul prințului Ferdinand și adjutantul seu, generalul Nicolaeff, de toți ceilalți ministri, de biuroul Sobraniei, de consiliul comunal în frunte cu primarul, care a prezentat pîne și sare, ținînd un discurs, la care Lambsdorff n'a răspuns de loc.

La agenția rusă s'a dat în onoarea lui Lambsdorff un prânz, la care au luat parte agenții diplomatiei austro-ungar și șerb, prințul Ferdinand și șefii partidelor.

In Sofia el a declarat, că a fost mulțumit de visita, ce a făcut-o în Sêrbia.

La banchetul dat la agenția diplomatică rusă, Lambsdorff a cerut cătorva șefi ai partidelor bulgare de a-'și arăta ideile lor asupra chestiunii macedonene. Cei întrebați astfel au fost mai cu seamă Karaveloff, Petroff, Radoslavoff și Genchoff.

Asemenia 'i-a prezentat Sarafoff reclamațiunile macedonene.

In afară de aceste Macedonenii au remis contelui Lambsdorff o adresă, care conține mulțumiri Țarului și poporul rus pentru ajutoarele ce li s'au dat. Ea cere totodată influințarea unui guvern nou creștin și miliție creștină în Macedonia.

Macedonenii au făcut seara o importantă manifestațiune cu torțe, aclamînd pe Lambsdorff. Unul din manifestați, redactorul Naumoff, a pronunțat un discurs implorînd spriginul Țarului pentru alinarea îngrozitoarei miseriei a Macedonenilor. Contele Lambsdorff a mulțumit prin câteva cuvinte.

Scopul lui Lambsdorff.

Contele Lambsdorff atît în Sêrbia, cît și în Bulgaria s'a arătat cam rece și prea tăcut, așa că nu se știe nimic despre misiunea lui. Reserva, ce el 'și-a impus-o, a produs neplăcere cu deosebire în cercurile radicale și panslaviste, cari consideră Rusia ca eliberatoara tuturor Slavilor.

lui marcantă; cu aceste trăsuri caracteristice s'a manifestat la toți căți au avut conveniri cu el.

Acetui caracter, care a strălucit în mijlocul nostru, ca făclia din biserică și ca luceafărul de pe cer, ne închinăm cu toții și li dăm la locașul seu vecinic tributul admirațiunii și recunoștinței, rugînd prevedința să ne dea tărîe nouă, celor rămași, ca în conlucrare frățească să-'l putem înlocui, umplînd golul rămas în urma lui.

Colinzi.

Sosit-a ziua cea sfântă
Domnului Christos primită,
Care lumea o cînstegte
Și cu drag o prăznuiește.
Sculați gazde nu durmiți
Vă gătați de prăznuți,
Că ne vine o șerbătoare
Care-'i mai mare sub soare.
Astăzi cerul s'a deschis
După ângeri a trimis,

In Viena.

Contele Lambdorff a sosit la Viena Luni, in 29 l. c. le orele 7. 20 seara. La gară a fost întâmpinat de ambasadorul rusesc *Kapnist* și de personalul ambasadei, apoi de agentul diplomatiei al Bulgariei cu secretarul. Lambdorff a descins la hotelul Sacher.

Ieri contele a fost primit în audiență la Majest. Sa și seara s'a dat un prânz de curte în onoarea lui. El probabil pleacă Joi din Viena.

SCRISORI.

Serate de ale meseriașilor români.

Joi, la 25 Decembrie n. c. Reuniunea sodalilor români din Sibiu, fidelă programului său de lucru, a ținut a 12-a și ultima ședință literară din'a. c. Dl. președinte atrage atențiunea asupra obligămintului, ce reuniunea l-a luat asupra-și și de la care nu mai poate absta, fără a se face odiosă și urgentă — obligămintului față de săracii noștri, obișnuiți a fi miluiți de noi, cu cât decît în sărbătorile Nașterii Domnului. Sărbărea o vom face în anul de față în modestele noastre localități. Bunii noștri, cu durere pentru săraci, nu ne îndoiem, ne vor sări și de astă-dată cu toții întru ajutor.

Observ, că din protocoalele ședințelor administrative, citite de dl. notar *Apolzan*, am aflat de constituirea Reuniunii meseriașilor români din Budapesta. Dl. Tordăjanu, insistând asupra acestui lucru de o importanță incalculabilă pentru meseriașii noștri din Budapesta și pentru toți meseriașii noștri, cari în drumurile lor, făcute spre câștigarea și îmbogățirea cunoștințelor lor, — vor afla în capitala țării noastre un loc de adăpostire și buni călăuzi. Dorește prosperare noii colege, ear' bărbăților puși în fruntea ei, putere și inimă caldă pentru a pute duce la bună isbândă o cauză atât de sfântă cum este cauza clasei noastre de mijloc. În cursul ședinței hotărîre s'a luat, ca biroul, în numele reuniunii, să trimită o adresă de felicitare și de încurajare noilor stegari din Budapesta.

Ședința literară, atât în ce privește numărul auditor, din toate clasele și vîrstele, cât și ca program, se poate privi de o adevărată ședință festivă. Dl. *Azentă*, bine-cunoscutul nostru Vlăduțul Mamei, atât de mult aplaudat și apreciatul actor, ne-a introdus în bogatul și variatul program al seratei, cu declamarea, în mod nu se poate mai frumos, a poeziei »Fulger«, de G. Coșbuc. Bucata »O răsbunare« de Costache a fost citită fluent de sodalul pantofar *Vasile Dumitru*, ear' după d-sa micuța școlăriță a dlui *Candid Popa, Ana Vestemșan* ne-a pus în uimire prin declamarea poeziei »Movila lui Burcel« de Alexandri. Sodalul pantofar dl. *Nicodin Rusu* ne-a recitat bucata »Conversare cu un amic«. Punctul următor, bucata: »*Deprinderea face pe măstru*«, tradusă din nemțește de notarul Reuniunii, dl. *Ioan Apolzan*, a fost citită de dl. *Nicolas Bulea*, sodal lustruitor, mă îndreptățeste a presupune, că bunul traducător dl. *Ioan Apolzan* nu se va opri la traducerea singur a acestei bucăți cu suget din viața de meseriași, ci se va îngriji, ca atunci, când Reuniunii posibil îi va fi a realiza și vechia hotărîre a sa: de a începe editarea Bibliotecii Reuniunii, d-sa să se numere între primii ale căror tractate cuprinse să fie în bibliotecă. D-șoara *Eugenia Roman*, declamând frumos poezia »Baladă« de Coșbuc, ne-a dovedit că multă distracție am pierdut în faptul că abia la această ședință a ținut să urce tribuna. Tinerul sodal pantofar dl. *Ioan Hăghiu* din școala de croit a statului, de sub conducerea măestrului pantofar *Zillich*, ne-a declamat poezia »Dorul înstrăinatului«, dovedind și dînsul, că deși ocupat cu studiile, în timpul liber nu-și uită nici de celelalte datorințe ale sale. Dl. *N. Neagos*, sod. croit., a declamat ca în totdeauna cu pricepere poezia »Drumul de fer« de R. Niger. Mult a plăcut d-șoara *E. Vintilă*, prin predarea poeziei »Biondinetă« de Alexandri. Mult am ris, urmărind pe sodalul pantofar, dl. *Ioan Opresan*, la predarea »Trenului Țiganului« de Speranță. Dl. *N. Rusu* a declamat apoi poezia »Orfanii« cu mult sentiment. Controlorul substituit, dl. *Nicolas Ișan*, măstru pilar,

a cântat frumos romanța »Dorință« și la nesfîrșitele aplause, ne-a cântat mai multe cuplete de distracție și haz. Dl. *I. Cărăuș*, sodal măsar, ne-a predat poezia »La ea« de P. Dulfu, cu multă pricepere. D-șoara *Elena Grindean* ne-a stors admirația, prin predarea corectă și frumoasă a poeziei »Magiara« de Alexandri. Punctul final: »Lună ori soare« de Speranță, predată cu mult haz de dl. *Azentă*, ne-a transportat earăși în teatrul orășenesc. Dl. *Azentă* cu prestațiunile sale se face una din cele mai simpatice și iubite persoane în societatea noastră.

Corul unui grup de preparanzi a executat atât la începutul cât și la sfîrșitul programului, cum nu se poate mai precis, câte o compoziție corală a gustărilor și apreciațiilor noștri compositori.

Deși lung acest program, el a fost urmărit cu viu interes dela început și până la sfîrșit și diletanții noștri au fost deplin compensați pentru prestațiunile lor, prin nesfîrșitele aplause.

Astfel a decurs ultima noastră ședință literară și deee bunul D-zeu ca tot astfel să decurgă și cele ale anului viitor, cari își vor lua începutul în ultima Joi din luna Ianuarie 1903.

„Indrea“.

Din Torontal.

Petrovasila, 23 Dec. n. c.

Comuna noastră Petrovasila (Român-Petre) e o comună fruntașă, cu mai mult de 6000 de locuitori toți Români.

Înainte cu câțiva ani, Românii petroveceni nu dedeau mai nici un semn de viață națională, pe nici un teren; nu se interesau de nimic, ce e spre binele și folosul bisericii noastre străbune, a mult cercatului nostru neam românesc, ceea-ce totodată e și spre folosul lor propriu.

Acestui rău mare însă bravul părinte dl. *Ioanichie Neagos* a pus sfîrșit, căci a prins plugul de coarne, și a început să tragă brezde în ogorul, lăsat atât de mult în voia sorții vitrege.

Sînt cunoscute toate faptele frumoase ale părintelui Neagos, sîvîreșii.

Ângerii veniră-n jos
Unde s'a născut Christos,
Ș'acolo au alergat,
Pe Christos că l-au aflat
In iesle de boi culcat
Cu toții s'au bucurat.
Din astă frumoasă casă
Binele să nu mai iasă.
De amin fie cinstită
De Domnul blagoslovită.

Com. de Lucreția Păcurar.

Christos cina la masă
Florile dalbe *)
Jidovi pe după casă,
Iuda afară a ieșit
Cu Jidovii a vorovit,
Dați-mi treizeci de argint
Pe Christos ca să vi-l vînd.
Pe când banii l-a pus jos
Pe Christos din raiu l-au scos,

*) La fiecare rînd se repetază.

Sus la Rusalim l-au dus
Cu sulia l-au strepuns,
Apă și sânge l-au curs
Maica sfântă tot l-a strîns,
Intr'o ulciacă de argint
Să-i fie de miruit
Cât a trăi pe pămînt.

Com. de bălutul Iosif Cheată,
din comuna Lac.

Sus pe lângă ceriu
Ce stai domn bun *)
Doi vulturi frumoși
D'aga-s de frumoși
Da penele lor,
Cele mai mărele
Albe intraljințele,
Cele mărunțele
Albe intraurele
Înainte le iese,
Cu naframă în brău
Un colac de grău,

*) La fiecare rînd se repetază.

Da v'aș întreba,
Năframa întinsă
Calea o cuprinsă,
Da v'aș întreba,
Unde voi mergeți,
Că noi că mergem
La craiul turcesc
Și la românesc,
Ca să cumetresc.
Da v'aș întreba,
Unde voi vărăți,
Că noi că varam
In câmpul cu flori.
Și v'aș întreba
Unde voi iernați.
Că noi că iernăm
In câmpul cu dorul
Unde se face bujorul.

Com. de Antoniu Cupșa, eco-
nom din Iclodul-mare.

spre binele bisericii, al neamului și al poporului nostru de aici, din care cauză voi vorbi acum, numai de fapta cea mai nouă a d-sale.

De mult s'a simțit necesitatea nespuse de mare a înființării unui cor în comuna noastră, ceea ce altcum întotdeauna a fost și de o necesitate naturală, căci, cum am amintit mai sus, comuna noastră numără mai mult de 6000 de locuitori, toți Români, apoi dispunem de un mare locaș dumnezeesc, cum abia se află în întreg Bănatul.

Părintele Neagoe a simțit necesitatea aceasta.

S'a pus deci pe muncă, și înainte cu vre-o trei săptămâni a convocat pe fruntașii comunei la o adunare, ca să se hotărască înființarea unui cor bisericesc-lumesc.

Poporul a răspuns la aceasta cu o însuflețire foarte mare, căci la adunare au luat parte cel puțin 100 de fruntași.

Părintele Neagoe, în cuvinte frumoase, pline de entuziasm, a vorbit celor adunați despre scopul adunării.

S'a hotărât unanim înființarea corului, și la ședința primă, când părintele Neagoe, văzând însuflețirea cea mare a poporului, a deschis ședința prin o vorbire nespuse de frumoasă și însuflețitoare, accentuând însemnătatea, nespuse de mare, câștigul moral și național pe terenul vieții noastre bisericesti sociale, ce provine din astfel de reuniuni.

S'a ales un comitet, în a cărui frunte stă părintele Neagoe și s'a hotărât toate cele necesare, precum și așternerea statutelor ministerului de interne.

Deocamdată sunt înscriși 6 membri fondatori, 40 ajutători și 54 activi și e speranță, că mulți vor urma.

De conducător al corului s'a ales învățătorul de aici, dl *Alexandru Brădean*, votându-i-se deocamdată o remunerație anuală de 120 cor.

Durere însă, dl învățător Brădean după câteva zile a abzis sub pretext, că remunerația de 120 cor. e mică.

Dl învățător însă trebuia să iee în deosebită considerare împrejurarea, că corul nu dispune încă de venite mari.

De conducător al corului deci se va aduce o persoană din altă comună.

De o săptămână, în toată seara se adună coriștii la școală, unde pâr. Ioa-nichie Neagoe împreună cu dl medic comunal, Dr. *Alexandru Andrei*, instruiază pe coriști, îi învață notele.

Și dlui medic, Dr. Andrei, servește spre deosebită laudă interesarea și niștința mare ce manifestează față de prosperarea și înflorirea corului.

Din mai multe puncte de vedere afiu de necesar să observ, că comuna noastră are 10 învățători și învățătoare, salariați cu 1400—1800 cor. anual.

E foarte trist și dureros deci, că din învățătorii noștri — cu excepțiunea dlor învățători Theorean și Anca, cari sînt înaintași în etate, și cari odată au satisfăcut datorințelor lor, că nici unul nu a venit la frumoașă și laudabilă idee de a înființa un cor și nu voese să fie conducătorii corului înființat acum.

D-lor își cunosc foarte bine datorințele, durere însă, nu țin cont de ele, le bagatelizează cu ușurătate prea mare.

Dea bunul Dumnezeu, ca corul din comuna noastră să prospereze, să înflorească și să servească spre deosebită laudă tuturor aceloră — în special dlui părinte Neagoe, cari luptă și jertfese atît în privința materială, cât și spiritualmente pentru prosperarea lui.

Fruză.

UCIDERA PRUNCILOR.

Crăciunul în Siberia.

Când auzim de Siberia, ne aducem aminte de mii de nenorociți, cari gem acolo, fie-că au făptuit o crimă, fie-că s'au luptat pentru desrobirea poporului lor. Dar' nu numai aceștia sînt locuitorii Siberiei, căci și acolo sînt, drept că tot la depărtări mari, sate și orașe, ai căror locuitori încă sîrbează cu drag Nașterea Mântuitorului.

Pregătirile se încep cu o săptămână înainte de Crăciun. Țărancele coc oătășimi uriașe de colaci și alte plăcinte, la cari le dau diferite forme. Din nici o casă nu e lertat să lipsească pirogile, adevărați pești copti în aluat.

În dimineața ajunului înceată, ori-ce lucru. Bărbații aleargă la scaldătoare de aburi, care se află în fiecare sat, și după-ce au asudat bine în vaporii, se așază fiecare pe o bancă lungă, unde îl freacă unul cu nuiiele. Apoi se săpu-neste bine și se spală cu apă rece.

După-ce au isprăvit bărbații, vin femeile de se scaldă în același fel.

Dela ameză începe sîrbătoreea adevărată. Înainte de a se așeza la cină, care e în ziua aceasta foarte de vreme, aleargă finii iute la nănașii lor, cărora le aduc pirogi și plăcintă de mac. Nașul le dă în schimb câte o cămașă sau prețul unei cămeși. Până-când se vină copiii îndărăt, mama așează înaintea icoanei sfinte, așezate într'un unghiu al casei, o mesicioară încărcată cu plăcinte și alte bunătăți de ale Crăciunului. De mîncările acestea nu se ating însă până la Bobotează, când le dăruiește săracilor. Înainte de cina din ajunul Crăciunului își fac membrii familiei deosebite daruri, apoi se așează la masă.

Isprăvind cu cina, se grăbesc cu toții să se îmbrace în tot felul de haine caraghioase. De acasă merg astfel mascați la o casă închiriată anume, ca să 'și petreacă în ea. Petrecerea constă din joc, cântece și tot felul de glume. Măști

pe obraz nu pun, căci asta o socotesc de păcat. Țiganii sînt necunoscuți pe acolo, de aceea la joc se cântă țărani mai bătrâni pe balalaică, un fel de diplă cu trei coarde. Familiile, cari nu vin să 'și petreacă la casa aceasta, merg în vecini, unde sînt ospetați cu oiașu și plăcinte.

Se înțelege, că persoanele, cari fac vizite în timpul acesta, se îmbracă cu totul tot altminterlea, decum ne îmbrăcăm noi. Chiar și în casă stau îmbrăcați în cojoace. Când iasă afară, la peste cojocul acesta încă unul cu mișele în sfară și foarte larg. În mîni are două părechi de mînuși, picioarele sînt

încălțate cu o păreche de cizme de piele și peste ele cu cizme de postav. Multe femei poartă și în casă cizmele acestea de postav. Se înțelege, că văzînd un Sibirian astfel îmbrăcat, 'ți-se pare că te-ai întălnit cu un urs.

În ziua următoare se duc cu toții la biserică, cel mai mulți cu sîniile. După-ce a citit preotul evanghelia, o sîrută cu toții. La finea liturgiei se cântă un cântec de Crăciun, apoi pleacă toți către casă. Nici n'au ajuns bine acolo și se și arată cergitorii, cari însă nu vin pe jos, ci călări și în sîni. Ei iau casă de casă și colindă. Oamenii le dau ouă, unt, făină, pâne, colaci, bani însă nu. După-ce 'și-au umplut sîniile, pleacă la cărcimă, unde vînd tot și banii căpetați îi beau până nu mai rămân cu nici o capelă.

Petrecerile țin până în ajunul Bobotezii, când înceată masoradele și jocul.

Cassa de ajutorare.

Art. XVI. de lege din anul 1900 a rînduit, ca subîngrijirea ministrului de agricultură să se înființeze o *Cassă regnicolară de ajutorare a lucrătorilor și slugilor economiei*. Guvernul a împlinit rînduiala legii și dela 1 Ianuarie 1901 cassa aceasta de ajutorare e în ființă.

În anul 1902 s'a adus o lege nouă despre cassa de ajutorare, pentru ca să poată da favoruri nouă și mai mari membrilor. De pildă, până acum era așa, că membrul regulat să plătească taxa până la moarte, acum art. XVI. de lege din 1902 dispune, că taxa nu se plătește până la moarte, ci numai în restimp de 25 ani. Cu un cuvînt legea nouă asigură multe favoruri nouă tuturor membrilor înscrși sau celor ce se vor mai înscrie.

Cassa aceasta interesează țeara întregă. Direcția centrală e în Budapesta. În orașe, comune și sate primăria e îndatorată să isprăvească în favorul cassei de ajutorare, ce trebuie făcut. Când însă într'o comună se află deja 50 membri, se alcătuește o comisie locală, adică membrii înscrși au dreptul de a vorbi în afacerea cassei și soții lor dintre membrii isprăvesc afacerile din loc ale cassei.

Din toate aceste se vede, că nu e vorbă de un lucru mic, ci de un lucru mare, al unei țări întregi; ceea-ce se dovedește prin faptul, că la rînduiala legii din cassa statului se plătesc o sută cincizeci mii de coroane în fiecare an în cassa de ajutorare, pentru ca aceasta să fie sprijinită și ajutorată ca mereu să înflorească. Din faptul, că cassa e afacerea țării întregi, urmează, că aici nime nu 'și poate pierde banul plătit, aici nime nu se păgubește, pentru-că cel-ce s'a înscris și a plătit regulat, și primește ceea-ce legea poruncește. Pentru aceasta ia chizeșie asupra sa țeara întregă.

Anume, articolii de lege XVI. din 1900 și XIV. din 1902 rînduesc luminat: cine se poate înscrie, cât trebuie să plătească membrul înscris și ce se capete; cu alte cuvinte nu e un lucru zămislit numai așa, cum te taie capul, ci lege curată.

Legile aceste ne spun înainte de toate, că atîrnă dela voia fiecărui om, ca oare să se înscrie de membru, sau nu.

Legea nu poruncește nimărui să se înscrie. Cel-ce nu cuprinde cu mintea lui să-nătoasă, că e bine să se înscrie, nu e silit de nime. Va să zică, lucrul stă așa, că cel-ce

are minte pentru sine, se înscrie de sine, ear' cel-ce nu poate înțelege, că lucrul acesta ce lucru bun e, nu se înscrie.

Cam așa stă treaba, ca și când se pun mîncări și beuturi bune și fine naintea omului și apoi îi grăiește cineva: »cel-ce vrea, să mînce și să bea, cel ce nu vrea, să nu mînce și să nu bea». Și legea despre cassa de ajutorare face cam tot așa: ni-se pun la îndemînă toate bunătățile ei, dar' nu e silit nime să se folosească de ele. Omul cu minte, care se îngrijește de soartea sa și a familiei și vede mai departe decât virful nasului, înțelege îndată, că de ce tel de lucru folositor e vorba, ear' cel-ce nu vrea să se ferească și nu 'i pasă de viitorul seu, nu poate fi fericit nici cu sila.

Însă ori cât de înțelept să fie omul, ori cât de tare să-l intereseze soartea lui și a familiei, numai atunci se poate hotărî să se înscrie de membru al cassei de ajutorare, dacă știe ce rost are cassa de ajutorare.

Deci, pentru ca fiecare să cunoască bine cassa vom esplica pe larg și amănunțit tot, ce e de știut, chiar așa precum se află în legi. Aceasta o facem după o cărtică publicată de dl Vasile Vetési.

Cine poate fi membru cassei de ajutorare?

Membrii cassei de ajutorare pot fi proprietarii de pămînt, arîndatorii, economii (oricât pămînt să aibă), impiegații și oficianții economici muncitorii de câmp, plugarii, zilerii, sălăhorii, pescarii, grădinarii, polițiștii de câmp, șumarii, tot felul de servitori economici, birșișii, cocișii, lucrătorii cu luna, hodăieșii, porcarii, văcarii, stăvarii și acei membri de familie și slugi ce pe lîngă casă, cari se deprind și cu lucru economic (grădinărit, lăptărit, prăsire de galițe și altele), apoi lucrătorii de câmp, tutungerii, pădurarii, păcurarii, ciurdarii, faurii, rotarii, lăcătușii, stolerii și tîmplarii de pe la domeni, vierii, cubicașii, birșișii mari, luntrașii, plutășii, botoșii; va să zică, pot fi primiți de membri toți (bărbat, muere, fecior, fată, prunc sau fetiță) cîți se îndeltnicesc cât de puțin cu economie. Ear' în grupa a treia și în a membrilor regulați se poate înscrie ori și cine.

De câte feluri sînt membrii cassei de ajutorare?

Cassa de ajutorare are trei feluri de membri și adică:

1. membri ordinari,
2. membri extraordinari,
3. membri fondatori.

Membrii ordinari.

Membrii ordinari se împart în patru grupe.

Să vedem pe rînd, cari ce datorințe și drepturi au, căci numai astfel se poate hotărî omul, că în care grupă să se înscrie de membru.

Membrii ordinari din grupa întâia

Membrii ordinari din grupa întâia plătesc pe săptămîna o taxă de membru de 20 bani, adică 10 coroane și 40 bani pe un an. Pe jumătate de an deci 5 coroane 20 bani. Taxa de membru nu se plătește până la moarte, ci numai vreme de 25 ani. Cel ce a plătit regulat taxa în decurs de 25 ani oricât să mai trăiască, nu mai plătește taxă, și totuși capătă toate ajutoarele.

Membrii din grupa întăiu primesc cele înșirate în punctele ce urmează:

1. Dacă nu mai e în stare să lucre, să agonisească (de pildă îmbătrînește, se îmbolnăvește, slăbește) și dacă a fost membru zece ani deja, primește până la moarte pe fiecare lună un ajutor (pensie) de **10 coroane**.

Cel ce a devenit neputincios de a lucra sau de a agonisi înainte de a fi fost membru zece ani și nu vrea sau nu poate să plătească taxa până la anul al 10-lea, nu 'și-a pierdut banii de fel. Casa îi răsplătește toți banii, care 'i-a plătit până atunci ca membru.

2. Dacă membrul din grupa primă moare, cassa plătește familiei mortului odată pentru totdeauna o anumită sumă. Suma de ajutorare atîrnă dela numărul anilor, cîta vreme a fost înainte de moarte membrul cassei. Familia celui ce moare după cinci ani capătă un ajutor de 200 coroane, a celui ce a fost membru 10 ani 250 cor., a celui-ce a fost membru 15 ani capătă 270 cor., ear' dacă membrul moare fără familie, cassa plătește cheltuieli de înmormîntare 100 cor.

Dacă însă membrul moare înainte de 5 ani, familiei 'i-se plătesc toți banii plătiți la cassă în vieța lui.

3. Când membrul va fi de 65 ani, primește într'o sumă 100 coroane. Aceasta nu înseamnă că cu atîta e plătit ori că nu mai are alte drepturi. Nici vorbă! Căci dacă devine neputincios, tot cașetă încă și ajutorul de 10 coroane la lună; dacă moare, cassa se îngrijește tot așa de familia lui cum am spus-o în punctul 2. Cu un cuvînt, dacă a primit suma de 100 cor., nu 'și-a pierdut încă nici un drept la ajutoare și primește toate ajutoarele prescrise de lege și mai departe. Suma

„TURCA“.

Obiceiul popular de Crăciun și alte obiceiuri de Anul-Nou.

(Urmare și fine.

Tot cu glume și cu de acestea se petrece a doua zi de Crăciun. Seara merg feciorii la »Vătavul mare«, unde cînează cu toții pentru care scop »Colceriul mare« a adus la »Vătavul mare« pentru fiecare fecior o bucată de carne și un colac. Acolo apoi joacă mai toată noaptea. A treia zi de Crăciun e ea și a doua zi. A patra zi încă e ziua hazului, căci toți, afară de vătav și turoș, se fac »burduhoase«, îmbrăcându-se »colceriul mic« în haine femelești, »vătavul mic« se face mascat, un turcaș militar, »Colceriul mare« se îmbracă nemțește, la o sobă (cuptor) rea de pleu. o acață de gât, în formă de dobă, și o bate de rîsună satul, femeia are în mînă o mătură, cu care bate tot ce întănește, feme!, bărbați, feciori, copii și fete. Astfel îmbrăcați ătreeră satul intrând la fete,

feciori și cărcîme unde sînt tractați ou rachiu.

În seara de Anul-Nou umblă cu lăutarul, de capătă »coverzi și crețari pentru lăutariu, căci în seara de Anul-Nou în fiecare casă se coc »coverzi așa e obiceiul. În seara de Anul Nou fetele cari au de gând să se mărite, iau o »covardă în gură, se suie pe gunoiu și ascultă, și încătrău va auzi câinii lătrând, în partea aceea se mărită ea. Ear' dacă voește a ști că oare bărbatul seu bogat e sau sărac, merge la gard și numără parii, dela 10 înapoi peru cu numărul 1 de va fi cu coajă bărbatul îi va fi bogat, de va fi fără coajă, va fi sărac.

Tot în seara de Anul-Nou se leagă și pomii, anume: merg doi inși cu un topor și cu stătea legături de psie, cîți pomi au în grădină. Cel cu toporul îl ridică sus și zice cîtră cel cu palele: eu taiu pîrul, mîrul etc. etc., cel cu palele zice: ba, nu 'l tăie, că la vară face pore etc. No! dar' îl las, dar' de

nu va face, atunci îl și taiu, după-aceea îl leagă cu paie, astfel fac cu toți pomii.

Tot în seara de Anul-Nou se pun cepele anume: se ia o ceapă, se taie în două, și se desface în găoci-găocele, acelea se pun în rînd pe fereastră punând în fiecare câte un pic de sare, dar' tot într'o formă, găociile sînt 12 la număr, botezate și numărate, după cels 12 luni ale anului. Dimineața în care coajă de ceapă va fi apă, luna aceea va fi ploioasă, ear' care va fi svîntată, va fi secetă.

— »Turea« ține până a doua zi de »Bobotează« și în toate sîrbătorile o joacă de câte 2—3 ori; în fiecare joc nu o poate juca, fiind tare oboșitoare, cînd nu o joacă o pune în cea mai apropiată casă de lîngă joc, căci dacă se întămplă ea să treacă domni pe lîngă joc, sau să vie la joc, îndată unul dintre turcași fugă și o scoate afară și la domni și o joacă înaintea dînsului, cere cu ciocul, caută prin busunare, nu 'l lasă

aceasta de 100 cor. e un dar de ziua nașterii pentru cel ce a ajuns să fie de 65 ani.

4. Dacă membrul s'a tocmit la ceva lucru, de pildă la secerat și de boală nu poate lucra, deci nu-și poate susține nici familia, direcția îi poate da un ajutor extraordinar de 300 coroane.

5. Dacă dă oare care năpastă (accident) preste membrul cassei (cade din car, se surpă pământul cu el, îi apucă mașina mâna, cade un arbore pe el, îl strică vita, calcă în cuiu, cade din pod, de pe stog, scară și numai Dumnezeu știe, ce i-se mai poate întâmpla), atunci cassa noastră de ajutorare îl vindecă gratuit, nu trebuie să plătească nici doctor, nici apotecă; ear' dacă în urma nefericirii n'ar pute lucra mai mult de o săptămână, primește dela cassă pe fiecare zi un ajutor de 1 cor, și de nu s'ar vindeca nici preste 60 de zile dela ziua nefericirii, deci n'ar mai pute lucra, primește un ajutor de 10 cor. la lună până la moarte; dacă din pricina aceasta ar muri, familia capătă 400 cor. Ear' dacă n'ar avè familie, cassa se îngrijește de înmormântarea lui astfel, că spre acest scop trimite cheltuielile de 100 coroane.

În grupa aceasta dintâiu a membrilor regulați se pot înscrie cei cari au trecut de 14 ani, dar' n'au trecut încă preste vîrsta de 35 ani. *Dar' până la sfîrșitul anului 1905 se mai pot înscrie excepțional și cei-ce au trecut de 35 ani, dar' nu sînt mai bătrîni de 50 ani. Va fi bine deci să grăbească cei ce au implinit 35 ani!* Cei-ce s'au înscris de membri după 35 ani, au aceleași drepturi, ca și cei-ce s'au înscris înainte de anul 35, cu deosebire însă că cei înscriși după anul 35 primesc pensia nu după zece ani, ci după cincisprezece ani de membru, familia rămasă după moartea lor primește ajutorul nu după cinci, ci după zece ani, ea' ajutorul acesta nu poate fi mai mare de 200 cor.; și darul de 100 cor. îl primește nu la anul 65, ci când sînt de 70 ani. Lucru natural, că legea are aceeași valoare și aici, că dacă cutare membru devine neputincios, sau moare înainte de anii când ar avè dreptul de pensie, cassa, cu detragerea sumei care i s'ar fi plătit mai înainte membrului, răsplătește și în acest cas suma plătită de membru până la ziua morții sau anepuținței.

Membrii ordinari din grupa întâiu au să mai știe, că fiecare are dreptul să și scoată mai multe libele de membru, chiar și zece,

până nu scoate câțiva cruceri, apoi îi mulțumește frumos. Dar' se întâmplă de vine pela joc și câte un Țigan, vai de el atunci, acela mai mult nu mai vine, căci Turca tot îl mîncă ou gura ei de lemn.

Dar' pîn' la o vreme's toate, așa și ou »Turca«. Se găte »Boboteaza«, se găte și cu ea. Seara, a doua zi de Bobotează, Sf. Ioan, merg feciorii la gazdă, mai cinesză încă odată și pentru ultima oară împreună. După cină apoi feciore joacă »Turca«, după-oe nici unul nu o mai joacă, pune pe lăutar de cântă de jale, »jalea Turcoi«, unul din turcași intră în ea, o sucește, se pleacă în toate părțile, întocmai ca-și-când s'ar jeli (boci) cuiva, ear' feciorii descoase pe rînd tot ce e cusut pe ea până rămâne numai bățul gol. Astfel s'a finit vesela Turcă, care aduna satul în jurul ei și oare acum e pusă uitării într'un unghiu al podului. Apoi mulțumind »Văvul mare« gazdei în numele la toți își

și care câte libele de membru și-a scos, de atâtea-ori primește ajutorul.

De pildă, celce și-a scos cinci libele și moare, familia lui primește un ajutor de 1000 cor. și nu de 200, ear' membru capătă un ajutor de 50 coroane la lună și nu 10 cor.

Mai e de însemnat, că fiecare membru are dreptul de a socoti în anul de membru odată mai mulți ani. De pildă: oare cine se înscrie de membru, însă nu vrea să aștepte 10 ani după pensie. În cazul acesta membrul se meargă la doctorul comunei (dacă acolo n'ar fi la cel cercual) și se ceară dela dînsul un atestat despre sănătatea lui. Doctorul îl va visita și de-îl va afla teafăr, îi dă atestat pentru care se plătește 2 coroane. Cu atestatul acesta se plece la antistia comunală și se spue: câți ani ar dorî să socotească într'un an de membru. Antistia aceste le face cunoscute direcției centrale, ea apoi își face socotelile, cari le aduce la cunoștința antistiei. Membrul are să plătească suma corăspunzătoare cu procentele de 5 la sută, câtă se po-trivește cu anii câtă vrea să se socotească într'un an. De-aș vrea, de pildă, să socotesc 7 ani într'unul voiu plăti de 7 ori 10 cor. și 40 bani cu procentele convenite, când apoi dacă preste trei ani aș deveni neputincios de lucru, am să capăt îndată pensia corăspunzătoare.

Așa se pot socoti într'un an atâția, câtă voim, însă nu se iau în socotină la pensie, numai dacă după acestia au mai urmat cel puțin 3 ani, în cari s'a plătit taxa regulat. Dacă însă ar muri membrul mai nainte, banii se răsplătesc toți. (Va urma).

Cuvînt de deschidere

ținut de d-na Elisaveta Corfariu, cu prilejul producțiunii teatrale a reuniunii femeilor române din Agnita. *)

Onorat public!

Înainte de a începe desfășurarea programelor noastre de producțiune teatrală, vă aducem sincerile noastre mulțumiri, pentru-că am avut onoarea de a ne face mare bucurie prin prezența d-vo. într'un număr atât de frumos și ne-așteptat.

Nu atribuim această bucurie numai persoanei mele, ci această privește în general pe fiecare femeie română, care

*) Întârziată din cauza lipsei de spațiu.

la fiecare seara bună dela gazdă și după ce își string mîinle unul altuia se duce fiecare liniștit acasă, ducînd cu sine amintirile ce i-au rămas. Acum pot pleca ei la peșite, căci preotul a dat ou botezul.

Astfel se petrec sărbătorile Crăciunului pe la noi.

Comana-inferioară, 21 Nov. 1902.

I. Mănușin Popa.
învățător.

Țiganul la fugă:

De

Th. H. Speranță.

Un Țigan intrase noaptea într'o curte, unde-va, Ca să cumpere, se vede, o găină — nu prin ceva și umblînd el pe 'ntunec băjbiind încetinel, Hop, că omul cel cu casa dă de-odată preste el.

El la fugă, omul eară;
Omul iute, el mai tare;
Fuge unul după altu
Cât ce poate fiște-care.

constitue tînăra noastră reuniune de femei, care, precum vă este cunoscut, s'a înființat numai în vara anului precedent.

Popoarele culte, cari ou zeci și sute de ani au avut fericire a se distinge prin îmbrățișarea tuturor ramurilor de cultură, cari sînt stîlpii oei puternici și adevărați ai existenței unui popor, ne-au pus și pe noi în febrilă sîrguință dîndu-ne îndemn la o activitate energică cîtră aceleiași scopuri mărețe, cari sînt compasul cîtră o cultură adevărat națională, a fost dar' și pentru noi, prea stimaților domni, timpul suprem, ca să dăm ascultare aceluî înduioșat glas al poetului nostru național And Mureșan, care printr'un buciom de alarmă ne-a provocat la deșteptare, ca să ne croim altă soarte, prin care să dăm dovezi lumii, că în mîinile noastre mai curge un sânge de vița de Roman. Așadar' pline de speranță, ou încredere în viitor, ne-am determinat și noi reuniunea noastră de femei, a imita și îmbrățișa lucrurile cele bune și folositoare, cari constituie depositul comun și sacru dela care atîrnă vaza și mărirea neamului nostru românesc.

Caracterele cele neustrămutate ale întâilor femei romane respective ale străbunelor noastre, cari pentru a-și apăra onoarea, a-și edifica trînicia existenței lor naționale, și-au găurit pieptul ou pumnalul, ba alta pentru a-și vedea patria fericită și neatîrnată, s'a opus fiului seu, care ou ranele pline de puroaie gemea la poarta castelului cerșind mamei sale intrare în castel, pentru a-și spăla ranele sîngerate și a-și recreia puterile sdruincinate de pe câmpul de luptă, însă nu i-s'a încuviințat, primind un straniu refuz zicîndu-i-se:

Însă tu aiola, fără biruință,
Nu poți ca să intri ou a mea voință!
Mergi stringe-ți oștire pentru țeară mori
Și-ți va fi mormîntul încoronat ou flori.

Nu ne putem măsura, prea stimați domni, ou acelea umbre mărețe ale matroanelor române, și aceasta din mai multe puncte de vedere, și în special din lipsa de mijloace, cari depind dela intriga și terorismul dușmanilor nostri seculari, a doua referințele cele grele dintre noi, nepăsarea și neinteresarea noastră, care depinde dela individiu, pîmă și ură neșormurită, care grăsează încă în-

Omul fuge de nevoe, ca să vadă ce-a furat,
Iar Țiganul, cât se pare, se temea de peptenat.
Deci, fugînd așa n'tru-una, omu-n urmă ostenit

După atita fugărit
Strigă-odată!
— N'auzi, măi!...
»Ian ascultă! Ian mai stăi!»

— »Ba stăi tu, Țiganul zice,
»Că fugiși destul! Ți-ajungă,
Că pe tine știi, nici dracul
Doar' din urmă nu te-alungă.»

GLUME.

Un vîntător impușcase un vultur din înălțime. Loșca, care văzuse vulturul căzînd, zise cîtră vîntător: »Puteai să oruși praful și glonșul, pentru-că vulturul și așa ar fi trebuit să moară din căzătură.

o proporțiune considerabilă la poporul nostru.

Așadar ca să putem urmări cu exactitate scopurile mărețe cari conțin balsamul cel vindecător pentru ranele cele dureroase ale neamului nostru, jos cu pisma, în laturi cu invidia, și cu puteri unite pe toate terenurile să îmbrățișăm toate ramurile de cultură, căci numai atunci când întru o solidaritate, într-o bună înțelegere vom fi, numai atunci vor avea succese toate întreprinderile noastre și vom pute valora modestele noastre puteri. La lucru dar' cu toții cu mână bărbătească și națiunea are de nou să inflorescă.

Prin aceste modeste cuvinte ale mele, în numele prezentei noastre a d-nei preotese Maria Păreșu, care din cauza neputinței nu a putut lua parte la această festivitate, declar producțiunea de deschisă.

PARTEA ECONOMICĂ

Fătatul vacilor.

Nici o întâmplare dela casa economului nu e așteptată doar' mai cu nerăbdare, ca fătatul vacilor. Și cu tot dreptul! Pentru că ce ar face economul în decursul anului, dar' cu deosebire vara, fără laptele de lipsă în casă? Numai acela știe ce plătește laptele în casă, care nu-l are. De aceea vedem, că atât în economiile cele mai mari, cât și în cele mai mici, grija cea dintâi a economului e aceea, ca să aibă laptele de lipsă și încă dacă se poate în decursul anului întreg.

Pentru-ca vacile să poată ajunge actul fătatului în regulă, e de neapărată trebuință, ca ele să fie împărțite de o grijă deosebită, cu deosebire pe timpul de iarnă, când se nutresc în grajd. Când se nutresc în câmp, își aleg ele singure iarba, care le mai place. În grajd însă trebuie să mănânce de multe ori și aceea, ce nu le place, de oare-ce foamea le silește la aceea.

Intre nutrejurile, cari pot fi stricăcioase vacilor gonite, se numără: fânul, otava, napii, cocenii sau palle muce, inoroite, înghețate, înăcrite sau amestecate cu cuiburi de șoareci sau alte lucruri, cari pot stîrni greața și strica gustul plăcut al acolora. Afară de nutreț, le mai strică vacilor gonite încă și aceea, dacă se lasă de rivnesc la alte vite când mănă, dacă se adapă cu apă prea rece, dacă sar peste obiecte mai înalte ș. a.

Cei mai mulți economi cunosc din experiență, când se apropie actul fătatului la vaci, de oare-ce acelaia îi premerg anumite semne deosebite, cari se pot vedea la acelea și anume: foalele ajunge mărimea cea mai mare, ugerul se umple cu un fel de fluid în forma laptelui, părțile genitale (prihodul) se tot măresc și slobod în jos, ear' imprejurul cozii se lasă de amândouă părțile niște gropi mai adânci.

Când economul vede semnele de mai sus, e bine ca dacă poate să despartă vaca, care se gata să fete, de către celelalte vite, de oare-ce unele vaci când fată rag tare din pricina durerilor fă-

tatului și astfel sparie și pe celelalte, cu deosebire dacă e noaptea, cari apoi ușor pot omori vițelul, dacă cumva acesta ar ajunge între ele. Dacă însă nu o poate despărți, atunci la tot cazul să-i facă un loc ceva mai larg, ca să poată face mișcările de lipsă, ear' așternutul să fie pe timpul acela cât se poate de proaspăt și curat.

Înainte de a se începe actul fătatului, unele vaci sînt tare neliniștite: aci se culcă, aci se scoală, scapără din picioare, se uită mereu înapoi către foale și mugesc mereu. Îndată după ivirea acestor semne, se arată la părțile genitale beșica de apă, care plesnește și astfel pregătește locul pentru fătatul vițelului.

Când fătatul se întâmplă în regulă, îndată după plesnirea beșicii de apă, se arată la părțile genitale unghiile picioarelor dinainte și botul vițelului zăcînd pe acelea. În cazul acesta economul nu trebuie să dea nici un ajutor la actul fătatului, de oare-ce acela își urmează calea sa naturală.

Se întâmplă însă uneori, că actul fătatului nu e în regulă: sau că capul vițelului nu zace pe picioarele dinainte, ci a rămas oarecum înapoi, sau că vine cu picioarele dinapoi înainte, sau că se arată numai un picior ș. a. În asemenea cazuri e de lipsă ajutorul economului pricepător sau în lipsa acestuia al unui veterinar. Cel mai bun ajutor, ce se poate da vacii în asemenea cazuri, e ca vițelul să se împingă încet înapoi, ca să-și poată câștiga starea naturală pentru fătat.

Uneori se întâmplă ca vițelul să fie fătat în pelița aceea, în care a stat învăluit în vacă. În asemenea cazuri cea dintâi grijă a economului trebuie să fie aceea, de a rupe cât mai în grabă pelița numită, căci în cazul contrar vițelul odată se poate îneca în aceea.

Unele vaci fată culcate, altele stînd în picioare. Când fată culcată, mașul, care stă în legătură cu buricul și prin care s'a nutrit vițelul până când a fost în vacă, de regulă nu se prea rupe, decât în cazul acela, când se scoală vaca. În asemenea cazuri, când adevărat nu se rupe mașul, trebuie ca economul să-l rupă. Ruptul nu trebuie să se facă tocmai de lângă buric, ci ca de o palmă bună mai departe de acela, altfel se pierde prea mult sânge și vițelul poate să piară.

Îndată după fătat vacile devenind mame, unele își iubesc și se bucură de vițel din cale afară, așa că îl ling într'una. Altele însă nu se prea interesează de acela și nici nu-l prea ling. Unii economi când văd, că vaca nu-și prea linge vițelul, îl presară cu făină sau țărițe și sare numai ca să-l lingă. Linsul nu e tocmai de neapărată trebuință pentru vițel, de oare-ce se uscă el și așa nelins. Se grijească economul numai ca vițelul să nu recească așa ud.

După săvîrșirea actului de fătat la vaci, cea dintâi grijă a economului trebuie să fie aceea, ca vaca să poată lăpda soartea. A trage de soarta, ca să o scoatem cu puterea, nu e bine, de oare-ce ușor se poate primejdui vaca. Mai bine facem, dacă atîrnăm de partea egită afară o peatră cam ca de o pilă și astfel o lăsăm pînă când ese ea

singură întreagă afară. Să grijim ca vaca să nu ajungă la soarte, de oare-ce unele în urma durerilor prea mari, neștiind ce fac, se apucă și-și mănâncă chiar și soartea, ceea-ce le poate cauza o moarte grabnică.

Îndată după fătat, vițelul de regulă caută singur ugerul vacii, ca să sugă. La cas când nu ar fi în stare să o facă aceasta, însuși economul trebuie să-i vină în ajutor, conducîndu-l și apăsându-l ca să sugă. Prin supt vițelul se întărește și se face tot mai viu.

Unii economi cred, că corasta aceea, pe care o sug vițelii atunci la început, nu le-ar fi tocmai pricioasă sănătății lor. De aceea se apucă și mai și mulg o parte din aceea. Părerea aceasta însă e greșită, de oare-ce s'a constatat, că corasta aceea fiind cam sărată și purgativă, înlesnește eșirea balegilor rășinoase din mațe, formate acolo pe timpul înainte de fătat. Chiar dacă vaca are prea multă corastă și lapte, atunci se mai poate și mulge o parte din acela.

În primele zile după fătat, dacă grajdul e destul de călduros, vițelul trebuie lăsat cu vaca la un loc, ca să poată suga de atâtea ori, de câte ori are lipsă. La cas când vițelul nu se poate lăsa tot cu vaca, atunci îl ținem despărțit, dar' la supt îl lăsăm și de câte 4-5 ori pe zi. Numai după-ce mai crește îl lăsăm să sugă tot mai rar.

Întercatul vițelilor la soțul cel alb de vite, trebuie să se facă de regulă la patru luni, ear' la soțul Pintgau la câte două luni. Regula generală e, ca fiecare soiu de vită să fie întercat dela supt după atâtea luni, câți ani îi trebuie pînă când ajunge la mărimea naturală a vitelor mari.

Ioan Georgescu.

Administrația băncilor populare.

Administrația băncii se face de:

1. Un comitet administrativ; 2. Un consiliu supraveghetor; 3. Un casier contabil și 4. Adunarea generală.

Comitetul administrativ se compune din 5 membri, aleși pe 4 ani. Dintre acestia unul e președinte și altul vice-președinte al băncii. Comitetul administrativ reprezintă banca, lucrează în numele ei și conduce afacerile zilnice, acordă împrumuturi, etc.

Consiliul supraveghetor constă de regulă din 9 membri, între cari unul e președinte al consiliului, aleși pe 3 ani. Rolul lor este mai mult de a supraveghia. Atât membrii comitetului administrativ, cât și cei ai consiliului supraveghetor trebuie să fie astfel răspunzători, încât se aibă cunoștință cât mai precisă despre starea membrilor din ori ce punct de vedere. Un membru nu poate face parte în același timp și din comitetul administrativ și din consiliul supraveghetor. Și consiliul supraveghetor și comitetul administrează gratuit.

Casierul-contabil nu poate fi membru nici al consiliului supraveghetor, nici al comitetului administrativ. El conduce cassa și registrele și el este răspunzător băncii pentru ori-ce neregulă în această privință.

Casierul se angajază cu contract de către bancă și depune cauțiune sau garanță. Pentru serviciu el primește o

leală stabilită de adunarea generală după muncă, pe care o depune, nu după veniturile băncii.

Adunarea generală se compune din toți membrii băncii. Ei îi sunt rezervate toate drepturile: este cel mai înalt organ administrativ.

Operațiunile băncilor Raiffeisen se mărginesc de regulă la împrumuturi și fructificarea economiilor celor cari le depun. Nu dau împrumuturi decât numai membrilor, depuneri de economii primare însă și de la nemembri. Împrumuturi cu înscriri, chitanțe, în cont curent, pe ipotecă, dar' nici-odată cu poliță.

Înainte de a se da împrumutul se cercetează amănunțit solvabilitatea și renumele de bun platnic, de om cinstit, harnic și fără vicii a celui care îl cere și se determină întrebuițarea banilor. A întrebuițarea banii altfel de cum s'a declarat în cererea de împrumut, e cu desăvârșire oprit.

Împrumuturile se dau: sau pe termene scurte — până la un an — sau pe termene lungi — până la 10 ani.

În rezumat acestea sînt principiile fundamentale ale băncilor Raiffeisen.

1. Responsabilitatea membrilor cu avutul lor pentru datoriile băncii. Responsabilitatea a nelimitată, când răspund cu tot avutul în mod solidar și limitată când răspund numai până la o anumită sumă hotărîită prin statute. Prima formă (cea nelimitată) e precumpănitoare în băncile Raiffeisen, a doua (cea limitată) în ale lui Schulze Delitzsch.

2. Limitarea întinderii băncii la un cerc cât mai mic.

3. Înlăturarea părților membrilor din bancă sau cel puțin micșorarea lor cât se poate. Băncile Schulze cer părți cât mai mari posibil de la membri.

4. Neîmpărțirea câștigului și adunarea lui în fond indivizibil. Băncile Schulze împart câștigul sub formă de dividende; acelea au fondul de rezervă, nu însă pe cel indivizibil.

5. Determinarea întrebuițării împrumuturilor. Băncile Schulze nu e fac.

6. Termenele lungi, până la 10 ani și cu posibilitatea prelungirii. Băncile Schulze nu dau împrumuturi decât pe câte 3 luni și le prelungesc din trei în trei luni până la cel mult 1 an.

7. Administrația gratuită. În băncile Schulze administrația e plătită.

I Pătrășcoiu,
Lipsca.

SFATURI.

Vindecarea scrîntiturilor la animale. Un veterinar recomandă, că în loc de a face legături cu apă rece sau chiar cu ghiță pe scrîntiturile dela picioare să ținem piciorul cu locul scrîntit timp de o oră în apă caldă și apoi să legăm locul cu pricina bine cu o pânză, pe care am muiat-o bine într'un amestec făcut din părți deopotrivă de apă, tinctură de arnică și rășină acaroid (botenygummi, nuttgummi, ceară de pământ). Îndată ce se abicește pânza, o muiem din nou în acest amestec. Lucrul acesta s'a dovedit de foarte bun, căci în câteva zile se vindecă calul.

Soarele și pomii iarna. Cei ce cultivă pomi mai cu dinadinsul știu din experiență, că pomii sufer de multe ori iarna din cauza căldurii soarelui. Coaja înghețată se deghieță dintr'odată, apoi eară îngheață, ceea ce schimbându-se deapăta crepături. Ca să-i scutim de aceasta, ungem trunchiul cu un cîr făcut din lut și bălegă în părți egale. Aceasta se face, când nu e ger. Dacă se spală cîruiels, ungem trunchiul din nou. Nu trebuie să uităm, că soarele e mai primejdios înspre primăvară și că cei mai mulți pomi nu degeră în dricul iernii, ci oătră sfîrșitul ei.

Unghii crescute în carne. Ca să scăpăm de năcazul acesta, facem cât mai des o creștătură în mijlocul unghiei. Aceasta crescînd dă să astupe întăiu creștătura și se desvață de a crește înspre carnea din virful degetului.

Știri economice, comerț, industr. jurid.

Condițiunile pentru lîferare de lemne de foc pe seama inspectoratelor de tren din Cluj și Arad se pot vedea în cancelaria camerei de comerț din Brașov. Terminul pentru oferte e 12 Ianuarie n. 1903.

Nuiele bancnote de 1000 cor se vor pune în circulație începînd cu 2 Ianuarie 1903.

Comerțul esteri al Ungariei. În Noemvrie a. c. a fost importul de 3 mil. 244 383 m. m. și 214 727 bucăți (2 mil. 97 818 m. m. și 52 046 b. din Austria) și exportul 6 mil. 594 167 m. m. și 779 220 buc. (4 mil. 766 526 m. m. și 496 347 b. la Austria).

Hale de vînzare la stațiunile căilor ferate. Ministrul de comerț a conceput unei firme din Budapesta să facă la stațiunile mai mari ale căilor ferate hale de vînzare, unde să-și poată cumpăra publicul călător diferite obiecte. Ministrul a pus condiția, ca să se vîndă numai obiecte lucrate în patrie și pe cât e posibil lucrate de meseriași nu în fabrici.

Depunerile la cassa de păstrare a postelor au fost la finea lui Noemvrie în sumă de 41 mil. 806 106 cor., depozenți 446 014. Hărțile de valoare și-au cumpărat depozenții în luna aceasta pentru 8 mil. 562 110 cor.

Noul tarif pe zone pentru circulația de persoane pe căile ferate ale statului, care intră în vigoare cu ziua de 1 Ianuarie, conține următoarele dispoziții: Pentru circulația la distanțe mai mari s'au introdus 16 zone, în loc de 14, câte erau mai înainte. În urma acestuia tariful pentru distanțe mai mari s'a scumpit. Față de această scumpire însă s'a făcut o înlesnire, anume că la distanțe mai mari se va putea întrerupe călătoria pe timp de 24 ore, dacă despre aceasta este anunțat conducătorul și șeful gării unde se face întreruperea. Zona

XV. cuprinde distanța dela 301—400 km. ear' a XVI. dela 401 km. în sus. Prețurile trenului personal vor fi pentru zona XV. cl. I. 21 coroane, cl. II. 14 cor., cl. III. 9 cor., trenul accelerat 27, și 18 cor. Pentru zona XVI. tren personal: 24, 16 și 10 cor., trenul accelerat: 30 și 20 cor. Prețurile în amîndouă zonele la cl. I. se presentă cu câte 3 cor., la cl. II. cu câte 2 cor. la cl. III. cu câte 1 cor. mai mult, decât tariful de până acum pe 14 zone.

FELURIME.

Arbori cari produc pîne, unt și lapte. Se știe, că arborul pîne este marea brutărie (becănie) a pădurilor din țările cele calde. El se află mai cu seamă în insulele Filipine și Mariane din Asia-de-est, dar' și în Australia.

Fructul seu este rotund, închis într'o coajă groasă, de un galben strălucitor. S'ar pu' să zice un fruct de aur. Indigenii îi zic fructul vieții.

Acest fruct se ia din pom și se pune în foc. Coaja se desface îndată și rămîne o cocă mică, albă și moale, ca miezul pînei.

O revistă botanică scrie, că s'a descoperit în susul riului Niger (Africa) o vale întregă de Cșriți sau arbori de unt. Aceștia seamănă cu stejarul. Fructele lor sînt ca niște castane. Ele se curăță bine, apoi interiorul cărnos se pisează și se pune la dospit în butoaie cu apă. După câteva ore se bate întocmai cum se face la noi în putinelu, și untul ese la suprafață. Untul de carit este mîncarea zilnică a poporului din Senegal și Nigrița. Din el se estrage săpunul, cu el se pregătesc bucatele, se fac luminările, ear' Negrele își fac diferite pomăzi pentru țărul lor cel negru.

Mai este un arbore, pe care Humboldt l-a supranumit pomul-vacă, descoperit în Venezuela. Acolo sînt păduri întregi de un fel de arbori numiți Tabyla. Arborii produc un suc imbelugat și lăptos, de o albeață strălucitoare și de un gust minunat. Pentru locuitorii este mai mult decât o butură sărătoare. Laptele e parfumat, gras și constituie un nutremînt excelent, ca și laptele de vacă. Spre a mulge pomul, e de ajuns de a face o tăietură în jurul fructului. Îndată țigănește din el o zamă lăptoasă. Cei mai însemnați arbori de lapte se găsesc în Guyana. Locuitorii îl numesc >Hia-Hia<, adică >dulce-dulce<. >Hia-Hia< crește de obicei pe marginea lacurilor și a riurilor. Coaja și fructele lui cuprind atîta lapte, încât, când se taie câte un pom, apele riului se înalbesc, și devine un rîu de lapte.

Negrul face să curgă lapte dintr'un arbore și fiindcă natura e bogată și imbelugată în asemenea fructe, Negrii nu au nevoie a falsifica laptele, cu făină, scrobeală sau alt-ceva, după cum fac la noi unele lăptăreșe.

Iată dar cum îngrijește natura de om, dându-i: pîne din fructul vieții, untul din pomul Carit, și lapte din >Hia-Hia<!

Ar fi minunat dacă s'ar prăsi și la noi asemenea arbori, ce berechet ar fi pe capul leneșilor!

CRONICĂ.

Tuturor abonaților, cetitorilor și binevoitorilor „Foi Poporului” le dorim, ca

Nașterea lui Christos
Să le fie de folos!

Redacțiunea.

AVIS. Din cauza sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului numărul următor al „Foi Poporului” nu se poate culege la timpul obișnuit, de aceea expedarea nu se va face Vineri, ci Luni, în 30 Dec. v.

Doamna Emilia Dr. I. Rațiu, cu lucrări de cea mai nălmărginită durere, mulțumește tuturor Românilor, amici și cunoscuți, — particulari — corporațiuni, — societăți și instituțiilor, — pentru înalta manifestare de dragoste și pietate, față de memoria mult adoratului ei soț, **Dr. IOAN RAȚIU**, și roagă pe toți acei buni Români să și unească rugăciunile lor cu ale dănsii la Atoptorul nicul Dumnezeu, pentru odihna scump sufletului, în vscii tubitului și neuitatului ei soț.

Tot asemenea și fiica d-sala doamna Emilia Tilea născ. Dr. Ioan Rațiu, mulțumește din inimă tuturor prietenilor și binevoitorilor, pentru cuvintele lor de mângâiere ce i-au adresat, din prea tristul privilegiu al morții, neuitatului și mult regretatului ei soț, **ONORIU TILEA**.

Protopop nou. În ședința consistorului plenar de Luni s'a întărit de protopop al tractului gr.-or. al Mercuriei dl **Avram P. Păcurariu**, preot în Lanorâm.

Secretarul Albinei. În ședința de Sâmbătă a direcțiunii „Albina” dintre 7 concurenți a fost ales de secretar al „Albinei” dl **Tiberiu Bredicean**.

Alegere de preot. Ni se scrie, că în 8/21. Dec. o a fost alegerea de preot în comuna frunțașă **Agârbicioiu**, tractul gr.-or. al Mediașului. A fost ales cu unanimitate, dintre mai mulți concurenți clericul abs. **Ioan Muntean**, din Turnișor.

† **Constantin Pop**, cunoscutul coțetar român din Sibiu, a murit în 25 Dec. în etate de 63 ani. Fie-i țărâna ușoară.

— **Petru Lascu**, proprietar, a răposat în 27 Dec. n. după lungi și grele suferințe în etate de 69 ani. Inmormântarea i-s'a făcut în 29 Dec. în cimiterul gr.-or. din Roit.

Răsbunarea lăptăreselor. În Antun (Franța) au fost pedepsite mai multe lăptărese dovedite, că au pus apă în lapte. Foarte bine, căci numai apa a mai rămas, pentru care nu plătim — dar' nici asta nu pretudindeni. Ei, dar' lăptăresele pedepsite au hotărât să-și răsbune. Al crede, că ori-ce om de omenia — și femeile — nu se va întovărăși cu niște îngelătoare. În Antun a fost altminteri. Soațele îngelătoarelor au scumpit laptele, până când au scos banii de pedeapsă din punga celor deprinși cu cafea, ear' judecătorilor au jurat să nu le vândă nici una lapte.

Contra culturei. Școlarii din Poiana Arieșului s'au pregătit cu câteva cântări și cu piesa populară instructivă: „Țărani nostrii”, pentru o reprezentare în favorul școlii. Au cerut concesiunea dela protopretorul din Turda, un anumit **Semerai**. Și dumnealui, a spus, că în **Maghiaria** numai piese maghiare se pot reprezenta. Dăneagă deci concesiunea atât pentru concert cât și pentru teatru, dar' din considerații față de speșele avute el totuși este atât de bun, și dansul nu-l oprește.

În contra opreștii s'a dat recurs. Reprezentația nu s'a ținut. Recursul a fost rezolvat peste opt luni, în favorul **Poenarilor**. Atunci cei din Poiana s'au pregătit din nou cu piesa. Și earăși au cerut concesiune dela protopretorul **Semerai** pentru-o în rescriptul vice-comitelui se spunea apriat, cum-că **Poenarilor** trebuie să li-se de concesiune.

„D-lor, — a zis el — mie nu-mi poruncește vicecomitele! Puteți merge! Atunci vă voi da concesiunea, când îmi veți aduce piesa tradusă pe unghurește legalizată prin notarul public”.

Apoi s'au început vaetele **Așadară** earăși au făcut speșe înzadar?

Speșe în contul școlii, ce voiau să ajutoreze. S'au dus la vice-comitele. Acela era nervos. Nu știa ce-i de făcut. Să înainteze un alt recurs, așa a zis el. Un recurs? earăși recurs, — de ce?

Ca peste opt luni să sosească cu acelaș rezultat și efect? N'au mai recursat.

Dreptatea nu se face cu pumnul. Asta a trebuit să o vadă și **Vasile Oprea Maniu** din Reșinari, care a spart poarta lui **Oprea Pinciu** și i-a luat un miel, pe care i-l zălogise acesta. Maniu a fost pedepsit cu o săptămână închisoare și 10 coroane în bani.

Soldați în Orlat. Reparaturile la casele erariale din Orlat s'au început deja. Afară de aceea s'a hotărât zidirea unor grajduri pentru cel puțin 50 cai, locuințe pentru ofițeri, căsărmi, școală de călărit și alte edificii. La primăvară vor fi dislocaste acolo 2 baterii de artilerie (tunari).

Sultanul contra rachiului! Turcii lor le oprește biblia lor, numită coran, beutura vinului. În schimb însă cei cu dor de-a-și arde gâtul beau rachiul de trevere (tescovină), pe care-l numesc „rachie”. Zilele acestea Sultanul a dat poruncă strajnică, că cel-ce va mai fi prins bând rachie să fie aspru pedepsit. Credeți, c'a făcut-o asta, ca să mântuească sănătatea supușilor săi? Aș, de unde! Bietul Sultan se teme; că unde se adună 2—3 Tu oi la un loc, fac un complot în contra lui. De aceea porunca.

Negoț cu oameni. Foile rusești aduc știrea, că în **Covroff**, unde au perit mai toate vitele și recoltă n'a fost aproape de loc, nenorosiții de țărani au început să-și vândă femeile și copiii. Se fac licitațiuni în toată forma: un copil se vinde cu 50—60 cor., o fată tină cu 180 cor. Neguțătorii de marfă omenească se îmbogățesc, cumpărând copii, pe cari li hrănesc bine și-i vând eară cu câștig mare.

Cutremure de pământ. În **Așabad** (Turchestan — Asia rusească) au fost niște grozave cutremure de pământ, cari au stins viața la peste 4000 persoane. Cei scăpați de moartea aceasta sunt amenințați de foamete. În decursul catastrofei s'au arătat din nou dovezi despre inima nobilă a unor oameni. Așa se povestește între altele, că un sublocotenent n'a voit să iasă din căsarmă până nu și-a văzut toți soldații scăpați, ba a mai intrat și după aceea încă odată în edificiu, care s'a prăbușit peste el.

Se poate? Ni se scrie din comitatul Clujului: Cu ocaziunea mergerii la Cluj am rămas de gazdă la o bătrână din **Argheș**, unde în aceea seară a venit un om de rînd, precum se vedea, și a început a se căi contra învățătorului **Pop Iános**, că strînge tinerimea română în seri anumite la învățătorul de stat formând cu el o societate maghiară. Ce numa poartă societatea, nu mi-a știut spune, destul că tot dintre aceștia se ales președinte, casariu etc. Zise, că afară de tineri români mai la parte și un tiner de **Jidan**, al cărui tată umblă pe sate cu piper, galoane etc. Apoi zise că se-i auzi cum cântă seara, când ies dela acea școală, la cântece străine de neamul nostru.

Oi rătăcite. De lângă **Huedin** primim știrea, că mai mulți elevi, copii de preoți dela școala civilă din **Huedin** s'au dus la directorele școlii cerând să li se propună religia în limba maghiară de care-ce dîșii nu știu ceii românește (pagubă, că mănâncă prescură românească). Nu mi pot închipui, cum un preot (encore excepțiunei), nici cel puțin în vacanțe nu pune în mână pruncului său o carte scrișă românește, ca să învețe a ceii. Altcum între acești elevi sînt și de aceea, cari mai prin toate clasele au bucat.

Al 29-lea. Cassariatul „Reuniunii române de inmormântare din Sibiu” a solvit erezilor legali ai răposatului **Constantin Pop sen.**, fost coțetar și membru al numitei reuniuni, ajutorul statutar.

Acesta este al 29-lea cas de moarte în sinul reuniunii noastre de inmormântare.

Creșterea spre cruțare. De multe ori vedem părinți nesocotiți, cari se grăbesc a implini toate dorințele socotite și nesocotite ale copiilor lor. Urmarea e, că copiii nu-și știu înfrâna pottele, nu știu prețul banului și bunul strîns de părinți în zece de ani li risipesc în câțiva ani. O pildă frumoasă de creștere spre cruțare ne dă și casa regelui din **România**. Nepotul de 9 ani al acestuia, care va fi cu voia lui **D-zeu** domnitor al **României**, a fost zilele trecute la o expoziție, unde erau fel de fel de păpuși: fetițe, soldați etc. El însuși e soldat într'un batalion de vânători. Intrebă, dacă-i place expoziția, a răspuns: „Îmi plac păpușile, dar' aflu că sînt prea scumpe”.

7 morți. La topitoarele statului din **Hunedoara** a fost o scurgere de gaz, care a făcut scrum șapte persoane.

Casa Națională din Sibiu. În ședința din urmă a Asociațiunii s'a hotărât să se înceapă în primăvară cu zidirea Casei Naționale din Sibiu pe locul cumpărat lângă curtea școlii de fete. Se va face deocamdată un edificiu cu două caturi. În rîndul de jos (parter) se va muta cancelaria și biblioteca Asociațiunii, celelalte două rînduri vor fi date cu chirie. Mai tîrziu, după ce vor fi adunați banii, se va ridica în curte un alt edificiu cu două caturi, în care va fi și o sală mare pentru adunări și sale mai mici pentru reuniunile române din Sibiu. Un al treilea edificiu va fi apoi pentru muzeul național.

Convocări. Adunarea cercuală ordinară a despărțământului »Albei-Iulii« al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« se convoacă pe a 3-a zi de Crăciun în 9 Ianuarie c. a. 1903 la 10 ore a. m. în comuna Chișfalău în edificiul școlii.

— În sensul statutelor, convocăm adunarea generală a »Reuniunii de cântări din Șomcuta-mare« pe ziua de 4 Ianuarie 1903 st. n. la 2 ore p. m. în localitatea școlii române confesionale din loc. Șomcuta-mare, la 21 Decembrie 1902. *Elia Pop*, not. subst. *Nicolae Nilvan* preș. reun.

Maghiarii noștri în București. »Cronica« din București scrie următoarele: »Ni-se comunică că Marți, în 30 Dec. cu ocazia sfîrșirii drapelului societății maghiare din București, s'au petrecut fapte, cari dovedesc că Hunii în orice parte a lumii se vor afla, tot un trib de barbari vor rămâne.

»In sala Amiciția, din intrarea Zalomit, așară ei s'au strîns pentru a sîrba sfîrșirea steagului și în programul sîrbării a fost și o reprezentație așă zisă teatrală, în care figurau mai mulți Maghiari terorizînd pe un Român.

»Norocul a fost, că pseudo-românul, care a suferit scuipatul și diferitele alte mîngăleri era tot un Maghiar, însă îmbrăcat în costum românesc.

»Se vede treaba, că onorabililor noștri oaspeți li-s'au urit la noi și soviniștilor lor vor cu ori-ce preț să-i dea și aci colorile și pecetea din țara lor.

»Dar' să încheiem. Dacă au scuipat pe acela, care s'a pretat a juca rolul Românului, bine l-a făcut, căci o merita, de oare-ce nu era demn de a purta haina Românului, precum nici martiriul lui.

Cursgiul unui ciobănel. Florea Bencian, ciobănel tîner din comitatul Bihorului, auzi într'o noapte o larmă, care nu l-i-se împărî a bine. Abia eșise afară și văzu, că doi lupi își făceau de lucru pe lângă staulul oilor. Unul dintre lupi se aruncă cu furie asupra flăcăului, acesta îl spucă de gât și atîta îl mai bătuci cu pumnul în cap, până lupul căzu la pămînt. Intreg comitatul vorbește despre cursgiul acestui puin de Român.

Puterea visului. O foaie scrisă de medici germani comunică următoarea întâmplare, care arată ce putere mare poate să aibă un vis asupra omului. În München (Bavaria) ședea o păreche logodită într'o grădină. Logodnica plecă pe un sfert de oră de lângă logodnicul ei. Acesta așipi pe bancă. Se vede, că a avut un vis greu, poate-ă l-i-se părea, că e condamnat să-l taie capul, căci venind logodnica înapoi și atingîndu-l în ceasă, a fost lovit de gută și a căzut mort la pămînt.

Năpastă. Ni-se scriu următoarele: O mare nenorocire s'a întîmplat în 28 Decembrie. Locuitorul din Sângeorgiul-român cu numele Artenie Șpaimoc a fost răpit de o prăvălă (lavină) de zăpadă, ce s'a desprins tocmai cînd a voit să transporte o cantitate de fîn la oile ce le ierneză pe munte. Pînă acum nu s'a aflat cadavrul. În 30 Decembrie o ceată de vre-o 20 inși s'au dus la munte, ca să-l caute.

I. Șohorod, învățător.

Migălie. După-cum se vede din »Știrile din piață«, oușele sînt foarte scumpe în timpul de față, vînzîndu-se bucata și cu 5 or. Nu e destul, că prețul le e așă de pipărat, s'a aflat și un mișel, care a vîndut în Bistrița oușe stricate, dar' ca să nu se cunoască le-a fost fert. Lucruri de acestea lovesc în oinștea vînzătorilor și ar trebui să descopere pe astfel de înșelători.

Cina soldaților. Incepînd cu Anul-Nou, pentru cina soldaților se vor socoti de ficior 6 bani în loc de 4. Cină caldă primesc de 5-ori pe săptămână, ear' în celelalte două seri li-se dau conserve de legumi.

Din isprăvile timpului. Pe cînd scriem știrile acestea, pe sfară bate un vînt cald, de care se topește zăpada ca ceara de fața focului. Gazetele din depărtare continuă însă a ne aduce știri despre jertfele, ce gerul trecut cu fiul lui, lupii, le-au cerut.

Un tren, care circulă între Galiția și Ungaria, a stat timp de 18 ore în zăpadă. Cei 100 călători, cari ocupau vagoanele, au trebuit să aștepte timp de 18 ore pînă-cînd muncitorii au liberat trenul de troenii, ce îl năpădiseră.

Petru Vișă era vîntor renumit. Om curagios și robust, el a dat adeseori piept nu numai cu gendarmii și gornicii de pădure, dar' și cu dihăniile sîlbatică. Zilele trecute se dusesse să vîneze lupi în pădurea de lângă Brad. Și-a luat poziție într'un loc bun de pîndă. Incepă să ningă și nîngea cumplit. Vișă însă sta ca implîntat la locul seu de pîndă. A doua sau a treia zi un gornic a dat peste bietul Vișă îngropat în zăpadă pînă la piept. Inghetase, dar' în mîinile lui ține încă pușca plină și gata de a trage în vre-o dihanie.

În județul Iași, în comuna Galata, doi slugitori ai altarului, un preot și un cantor, venind cu căruța la Iași, au căzut victime verocității sîngeroaselor fiare. Din Tulcea se anunță, că trei membri din comisiunea prefacerii rolurilor de contribuțiuni, surprinși de o haită de lupi între Isaceea și Văcăreni, au fost sfîșiați.

În apropiere de Teiuș au fost aflate niște rămășițe dela 4 oameni mâncați de lupi. Ei plecaseră cu o sanie către Teiuș, o haită de lupi s'a luat după ei, caii s'au spăriat, au răsturnat sania și bietii oameni au rămas în șanț, unde l-au sfîșiat lupii. Caii au ajuns nevătămați acasă.

Credință răsplătită. Ministrul de agricultură a împărțit în anul acesta la 450 de servitori și lucrători premii de 50—100 cor. pentru credința dovedită față de stăpîni. Între cei premiați sînt și de acela, cari au servit 40—50 ani la un stăpîn, pe care nu l-au părăsit nici în bine, nici în rău.

Înaintare. Dl Ioan Broju, preotul militar din Sibiu, a fost onorat de Excelența Sa metropolitul Ioan Meșianu cu brău roșu.

Din pătaniile emigranților. Nu e de mult, de cînd venise în Budapesta la birul »Vulturul de aur« un om, care se înștiințase cu numele Nichifor Dobrin. După puțin timp el dispărî fără urmă. Abia acum s'a dovedit, că a fost un țeran Alexandru Bogdan, care voia să emigreze la America cu pasaportul lui Dobrin. Doi pungași din Budapesta au aflat despre pasaportul cel fals, au venit la el, l-au mințit, că sînt poliști secreți (detectivi), l-au luat banii și giamațul (cușorul) și l-au poruncit să se reîntoarcă acasă, unde-și va primi lucrurile. Bogdan a tot așteptat, dar' vîzînd, că nu mai primește nimic, s'a adresat către poliția din Budapesta, care cercetînd a aflat, că niște pungași l-au lecut pe bietul Român de America.

Emigrarea Săcuilor. Cu toate bunătățile, ce le revarsă statul asupra Săcuilor, aceștia nu conținesc cu emigrarea. După o statistică a ministrului de interne român, din 1 Aprilie pînă în 31 Octombrie a. c. au emigrat în România 19 000 Săcui.

Pește stricat. La Crăciunul nemțesc a adus un negustor din Biserica-albă 4 măși metrice de crapi pe piața Timișoarei. Nici nu-și desfăcuse bine marfa, și eoa căpitanul poliției și medicul, cari cercetînd peștele, au aflat că e stricat. Peștele a fost confiscat și îngropat în pămînt, ear' contra pescarului neconștientos s'a făcut arătare.

În România, unde se mîncă foarte mult pește, s'a întîmplat și în toamna aceasta, de o întregă familie s'a îmbolnăvit din mîncare de pește stricat. 2 membri ai familiei au murit înveninați, ceilalți abia au putut fi scapați de medici. De aceea bine să grijim, cînd cumpărăm pește, ca să nu ne cumpărăm boala sau chiar moartea.

Nenorocire în comuna Lupșa lângă Cămpeni. Ni-se scrie din Bucium-șaga: La 27 Dec. zăpada, pornită din virful unei coaste, unde a strîns-o vîntul puternic, ce a suflat atunci și în ziua premergătoare, a minat de pe coastă 2 bărbați, cari mergeau să-și adape boii, dimpreună cu aceștia. Ajungînd grămada de zăpadă la șes, a astupat cu totul pe cei doi bărbați, 3 boi și o șură. Semnul și strigătele unui om din coasta opusă nu le-au putut folosi pe vînt. A doua zi gendarmeria a scos oamenii din comună și au descoperit pe cei doi bărbați, cari erau morți lângă boii lor, asemenea morți. Zăpada mare, ce a căzut pe munții noștri, moindu-se vremea se topește cu incetul. *Anton M. Popa*, preot.

O mireasă, care fuge dela biserică. În comuna sîrbească Starciova țeranul Sircev își sili fata să se mărite după bogătanul Rado Bojici. Alesul fetei era însă un flăcău sărac, Dușan Petrovici. Înzadar a încercat fata cu lacrimi în ochi să-l înduplece pe tatăl său să nu o dea după bărbatul, care nu-l era drag. Bătrînul nici nu voia să știe de așă ceva. Veni ziua cununiei. Cînd au ieșit după cununie din biserică, fata se sui în căruță, dar' pînă să se sule și mirele, cocșul — era un prietin al drăgușului fetei — lovi cu toată puterea în cai și p'aci l-i-e drumul. Mireasa fugită s'a întîlnit cu alesul și acum gendarmeria îi caută pe amîndoi.

Curcubeu frumos s'a văzut a treia zi de Crăciunul Nemților în Budapesta.

Moartă în sioriu. Zilele trecute, când era gerul cel mare, venise fata de 18 ani a unor oameni cinstiți din Moșon (Ungaria) acasă plângându-se, că nu-i este bine. Ea se puse în pat. Părinții îngrijorați au trimis după medic, dar până să vină acesta, fata părut că murise, ceea-ce constată și medicul. Ea fu pusă într'un sioriu și cu acesta într'o odă rece. A doua zi veni ră două călugărițe, ca să zică niște rugăciuni. Una din ele observă, că fata nu înțepenise încă, cum înțepenesc morții. Chemându se medicul dela poliție, acesta constată, că biata fată n'a fost moartă, când au pus-o în sioriu, ci a murit după aceea înghețată. Tribunalul a pornit cercetare.

Petrecere. Mai mulți învățători din tractul Iliă Murășană aranjează în 27 Dec. (9 Ianuarie 1903) a 3 a zi de Crăciun o producțiune teatrală împreună cu dans în hotelul »La vânător«. Inceputul la orele 7 și jum. seara. Venitul curat e destinat pentru înființarea unei biblioteci tractuale.

Se va preda piesa: »Cinel-Cinel«, vodevil într'un act cu cântece de V. Alexandri.

Furt și omor în Domagna. În noaptea de 6 Decembrie n. c. doi tâlhari locuitori în Crușovăț au furat în Domagna (Com. Caraș-Severin) 2 boi ai economului Petru Domil. Vardiștii comunei observând, că boii sunt furati, au voit să-i aducă la primărie. Tâlharii, văzând pericolul, au lăsat boii și au fugit. Un vardișt cu numele Chiroa Benghea a pus mâna pe un tâlhar, dar acesta a pușcat asupra vardiștului, care a căzut la pământ rănit grav. Tâlharii au luat-o la sănătoasa, dar au fost prinși de gendarmi și puși la răcoare. Rana nefericitului vardișt Benghea e foarte periculoasă; glonțul i-a rupt 2 coaste și s'a oprit în șira spinării; se crede, că va scăpa totuși de moarte. Tot în Domagna s'a întâmplat în 14 Decembrie, că mai mulți oameni din comuna Invecinată Canicea și alții din Domagna s'au luat ziua la 2½, ore la ceartă și la bătae în birt. Un om din Canicea a străpuns cu cuțitul pe Nicolae Romănu, care, lovit în inimă, a căzut mort la pământ. Gendarmeria caută pe ucigaș.

Daruri pentru biserică. Biserica din Șarpatoc a mai primit următoarele daruri dela Români, aflători în America:

Din *Daneș*: Roman Iliovicu 1 dolar; Zacharie Cristea, Nicolae Costandin, Ioan Muntean, câte 50 cenți; Ioșif German, Ioan Bălu, Ioan Lazar, Nicolae Bălu, Ioan Mosora, Ioan Cristea, Iustin Medrea, Zacharie Mosora, Ioan Brânduș, Zacharie Brânduș, Ioan Căbaș, Ambrosie Cristea, Ioan Cristea, Nicolae Cristea, Nicolae Bendorfean, Nicolae Brânduș, Ioșif Brânduș, Ioșif Cristea, Zacharie Tătar, Iliă Tat, Nicolae Regman, Ioan Adam, Sevastian Șoneri, Nicolae Lazar, câte 25 cenți; Ioan Cristea 15 cenți; Ioan Pascu 10 cenți.

Din *Ferihaz*: Constantin Buzăș 1 dolar; Zacharie Suciu 50 cenți; Constantin Cristea, Nicolae Andreiu, câte 25 cenți.

Din *Sighișoara*: Mihailă Șoneri 1 dolar; Gligor Țișeu 50 cenți; Mihailă Țifrea 25 cenți.

Din *Retișdorf*: Ioan Flitter, Zosim Colceriu, Zosim Sârcea, câte 25 cenți.

Din *Ighisfordul-românesc*: George Ionescu 25 cenți; Anghel Cora 20 cenți; Miron Mohan 15 cenți; Pantilimon 10 cenți.

Din *Varolea*: Costin Bailă 25 c.

Din *Ernea-săscă*: Șofron Maer 50 cenți.

Din *Hundorf*: Teofil Pop 25 c.

Din *Richisford*: George Lustăr 25 cenți.

Din *Alma*: Teodor Berția 50 c.

Din *Hașfalău*: Ioan Mihu 25 c.

Din *Pianul-de-sus*: Ioan Bunea 1 dolar.

Din *Toarola*: George Flaișer 25 cenți; Ioan Pascu 10 cenți.

Din *Șoard*: Ioan Bucur 25 cenți.

Din *Țelne*: Zacharie Dăblea 25 c. Ioan Sămuiță 15 cenți.

Din *Saschiz*: Nicolae Călugăr 25 c.

Antăiu harnicilor parochieni din Șarpatoc, cari se află în America și cari s'au nisuit mult cu colectarea noastră anume: Ioan Țanț și Mihailă Ganea, le aducem cea mai mare mulțumită și le zicem: D-zeu să le răsplătească osteneala lor, precum și tuturor celor-ce au contribuit. Șarpatoc, la 18 Octombrie 1902. *Moise Flitter*, paroch gr.-ort.

DIN LUME.

Peninsula-Balcenică.

Delyannis, primul ministru al Greciei, s'a declarat partisan al statului-quo în Balcani, cari să se mențină prin acordul austro-rus, și amic al Turciei, căreia niște reforme înțelepte îi vor da noue forțe.

În privința reformelor, Delyannis dorește drepturi egale pentru toate naționalitățile din Macedonia.

Mutesariful din Baiezi (Asia-mică), care n'a voit să arboreze stindardul la onomastica Țarului, a fost încunoștințat de consulul rusesc, că nu va fi primit la gratulare. În urma pașilor energici întreprinși de ambasadorul rus din Constantinopol, mutesariful a fost depus și ministrul turc de interne a trebuit să ceară scuze dela ambasadorul Sinoviev.

Nu mai rămâne nici o îndoială, că punerea în execuțiune a reformelor în provinciile europene ale Turciei într'un mod extraordinar de repede, contrar cu totul moravurilor guvernamentale turcești, s'a făcut sub impresiunea comunicatului guvernului rusesc, apărut în »Mesagiul Imperiului«, și a călătoriei contelui Lambdorff la Viena, ceea-ce probează de altfel buna-voință cercurilor dela Yidiz-Kiosk și ale Porții.

Din Scutari se anunță, că pe când căpitanul turc Mustafa, cu doi-spre-zece gendarmi, se ducea în satul Trist pentru ca să aresteze câțiva Albanezi, aceștia au atacat pe neașteptate detașamentul prin focuri de pușcă, ucigând pe căpitan și pe patru gendarmi.

Venezuela.

După-cum se anunță, Venezuela e gata să facă ori ce concesione, renunțând chiar și la pretensiunea de a-i se reda flota luată de Puterile interesate. De aceea dorește să fie și ea reprezentată prin un delegat în comisiunea prevăzută în Washington, ca acesta să poată indica în special tot ce ar trebui supus tribunalului de arbitri din Haga. El va mai cere, ca blocada să înceteze numai decât. Ministrul de externe al Venezuelei a declarat, că Venezuela se învoiește la plata datorțiilor. Plățile vor fi garantate cu venitul vămirilor sau prin un împrumut garantat. O parte din comerțanții germani din Caracas încă s'au oferit să împrumute guvernul venezolan cu suma cerută de Germania.

Într'aceea revoluția continuă, și încă progresând. În 28 Dec. a fost o luptă între trupele revoluționarilor și ale guvernului, în care acestea au trebuit să se retragă. După-cum află Agenția Reuter din Curacao, chiar vicepreședintele actual al Venezuelei pregătește o lovitură de stat contra șefului său.

Roosevelt a declinat onoarea de a fi arbitru între Germania, Anglia și Italia deoparte și Venezuela de alta; refuzul său a pornit dela faptul, că cricare ar fi hotărârea sa, Venezuela nu va pute să plătească datorțiile. El a sfătuit pe toți, să se adreseze tribunalului arbitral din Haga.

Maroco.

»Le Journal« și »Debat« află din Maroco, că situațiunea este gravă acolo. Trupele Sultanului sunt demoralizate în urma înfrângerii ce au suferit din partea rebelilor, despre care am dat știrea. Porțile caselor și prăvăliile din Fez sunt închise. Se va proclama starea de asediu.

Palatul din Fez e baricadat și plin de tunuri și munițiuni. De altminteri orașul nu se va pute ține, căci un asediu de câteva zile înseamnă izbucnirea foametei. Semințele loiale până acum vor ține cu Sultanul numai cât timp va pute el stăpâni capitala. Europenii din Fez vor părăsi orașul, căci biruind răsculații, aceștia i-ar masacra.

Știri mărunte.

Parlamentul japonez va fi dizolvat, refuzând opoziția un compromis referitor la darea de pământ, deși guvernul a voit să o reducă.

Teama de atentate a Sultanului a ajuns deja un grad așa de mare, încât zilnic se fac arestări în Yildiz-Chiosc. În timpul din urmă au fost arestate peste 100 persoane.

Ghicitura.

I.

R.	I.	N.	R.	I.	U.	O.	S.	N.	R.	Ă.	N.	R.	E.
D.	O.	A.	A.	T.	A.	F.	T.	U.	O.	M.	M.	A.	

Intre deslegătorii acestei ghicături se va sorta o broșură de poezii populare, de dl Ioachim B. Pop, învățător în Feneșul-sănesc.

Cei cari o vor deslega să trimită pe o carte postală deslegarea și numele deslegătorului, locuința și posta ultimă redacțiunii »Foi Poporului« până la 1 Ianuarie v. 1903. Broșura se va espeda imediat după sortare.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 11.20—12.40, săcară 7.80—8.60, orz 7.60—8.40, ovăz 4.20—4.80, cucuruz 7.60—8.40 cor. 10 ouă 66—80 bani.

Bursa din Budapesta. Grăul, 50 kg. 7.65—8.10; săcară 6.40—6.70; orz 5.50—5.85; ovăz 6.35—6.60, ouă 5.20—5.35; cincantini — cor.

Din cauza lipsei de spațiu Posta redacțiunii și administrațiunii se amână pe nrul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Ioșif Marschall.

Pentru sezonul de iarnă

au sosit, în multe variații, oele mai noue pălării de bărbați și copii, precum și oăoiuli, la

Gustav Schuster,
pălărier, 90 4-4

Sibiu, Piața-mare nr. 17.

Plecarea și sosirea trenurilor la Sibiu.

Trenurile pleacă dela Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 33 min. la Tâlmaci—Făgăraș, tren mixt.

La 5 ore 30 min. Șelimber—Cisnădia, tren mixt.

La 7 ore 41 min. Copșa — direcția Buda-
pesta și Predeal, tren mixt.

La 7 ore 44 min. Sebeș—Vinț, Arad,
Budapesta (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni)
tren de persoane.

După prânz:

La 1 oră 14 minute Tâlmaci—Turnu-
Roșu—Căneni—București, tren de persoane.

La 1 oră 5 min. Copșa (comunică numai
Marția și Vineria)

La 2 ore Tâlmaci—Turnu-Roșu—Fă-
găraș, tren mixt.

La 2 ore 5 minute Sebeș—Vinț—Deva
(Hunedoara, Petroșeni).

La 2 ore 15 minute Șelimber—Cisnădia,
tren mixt.

La 4 ore 25 min. Copșa—Cluj—Buda-
pesta, tren de persoane.

La 5 ore 5 min. Sebeș—Vinț—Arad—
Budapesta (Alba-Iulia, Petroșeni), tren mixt.

La 8 ore 25 min. (seara) Șelimber—Cis-
nădia, tren mixt.

La 10 ore 30 min. Copșa—Cluj—Buda-
pesta, Brașov—Predeal, tren de persoane.

Trenurile sosesc la Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 12 min. dela Budapesta—Cluj,
Predeal, Brașov, (Copșa), tren de pers.

La 6 ore 55 min. dela Budapesta, Arad,
Vinț, Sebeș (Hunedoara, Petroșeni) tren mixt.

La 7 ore 04 min. dela Copșa (numai
Marția și Vineria).

La 7 ore 10 min. dela Cisnădie—Șelimber;
tren mixt.

La 7 ore 33 min. dela Făgăraș—Turnu-
roșu, Tâlmaci, tren mixt.

După prânz:

La 12 ore 40 min. dela Deva, Vinț Sebeș,
(Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni), tren mixt.

La 1 oră 04 min. dela Budapesta—Cluj,
Predeal—Brașov (Copșa); tren de persoane.

La 3 ore 37 min. dela București, Căneni;
Turnu-Roșu, Tâlmaci; tren de persoane.

La 3 ore 55 min. dela Cisnădia—Șelimber;
tren mixt.

La 8 ore 05 min. dela Budapesta, Arad,
Vinț, Sebeș, (Alba-Iulia, Hunedoara), tren mixt.

La 8 ore 57 m. dela Făgăraș—Tâlmaci;
tren mixt.

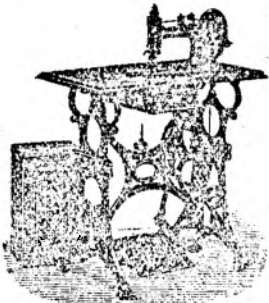
La 9 ore 15 min. dela Budapesta, Cluj,
Predeal—Brașov (Copșa), tren mixt.

La 10 ore 09 m. dela Cisnădie—Șelimber.

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

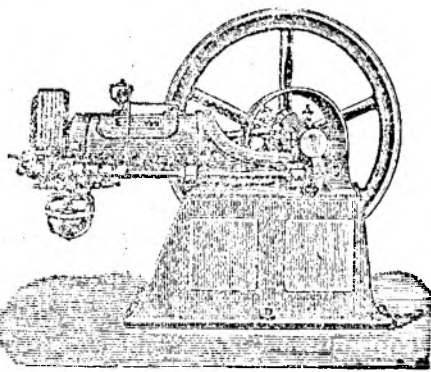
Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seide & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

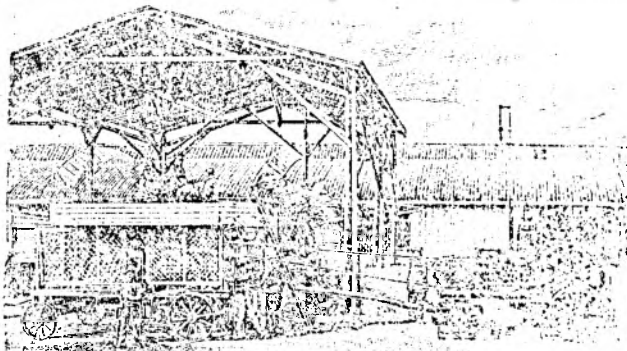
Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

De însemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!
Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru îmblătire.
Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petrolin,

renumit pentru simplitatea
sa, ieftinătatea cu care se poate
mina, minarea ușoară, sigu-
ranța folosirii.

Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini
Andrei Török
în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiuni, planuri și preliminare de prețuri se dau gratuit. 78 12-12

Descrierea Ardealului.

Cine voaște să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții-
Apuseni, patria lui Horia și Ianon, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume

Țeara-Noastră,
descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, și
Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o ghidă.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și
cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apăsător în cuvinte elocvante aceste descrieri, unicele ce le avem
despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din
măi multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei
trebuiețe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea
asabiă pe care o merită.

Comandă se pot face la

Librăria W. Kraft.